Digitized in 2006
by
Thrinaina Informatics Ltd, Secunderabad, A.P., India.
(http://www.thrinaina.com)

From the original owned by
Sundarayya Vignana Kendram
and its partner Institutions

as part of the
British Library Endangered Archives Programme
supported by the
Lisbet Rausing Charitable Fund

Except for individual research purpose
any reproduction should be made with
written permission from the

Sundarayya Vignana Kendram,
1-8-1/B/25/A, Bagh Lingampally, Hyderabad - 500 044
Andhra Pradesh, India

COPYRIGHT STATEMENT

The copyright laws of the United States (Title 17, United States Code) and of India (Copyright Act of 1957) govern the making of photocopies or other reproductions of copyrighted material including foreign works under certain conditions. In addition, the United States extends protection to foreign works by means of various international conventions, bilateral agreements, and proclamations.

Under certain conditions specified in the laws, libraries and archives are authorized to furnish a photocopy or other reproduction. One of these specified conditions is that photocopy or reproduction is not to be used for any purpose other than private study, scholarship, or research. If a user makes a request for, or later uses, a photocopy or reproduction for purposes in excess of "fair use," that user may be liable for copyright infringement.

These institutions reserve the right to refuse to accept a copy order if, in their judgment, fulfillment of the order would involve violation of the copyright laws of the United States or India.

ప్రజాశక్తి

Vol. 7, no. 12

(Sept. 19, 1945)

బెజవాడ, 1945

Record no. 683

Prajāśakti

Vol. 7, no. 12

(Sept. 19, 1945)

Bejavāḍa, 1945

Record no. 683

Regd. No M. 4486 0-2-0

ప్రజాశక్తి

సంపుటి ౩ బుధవారం 19-9-45 సంచిక 12

బూలాభాయి దేశాయి నిర్ణయం

బూలాభాయి దేశాయి నిర్ణయమంటూ, కమ్యూనిస్టులకు వ్యతిరేకంగా అవకతవక రిపోర్టులు కొన్ని పత్రికలు ప్రకటించాయి. బూలాభాయి నిర్ణయం, దానిపై గాంధీ - జోషీ లేఖలు (పూర్తి పాఠాలను) వచ్చేవారం ప్రకటించుతాం. కమ్యూనిస్టుపార్టీకి పత్రికా విలేఖరులు - పత్రికలు ఎంత అన్యాయం చేస్తున్నాయో ఈ ఉత్తరప్రత్యుత్తరాలు చదివినా నమ్మట పాఠకులే నిర్ణయించుకొనగలరు. [సం.]

కాంగ్రెసు భవిష్యత్తు

రేపు 21 వ తేదీని బొంబాయిలో అఖిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీ సమావేశం కాబోతూంది. రెండు ప్రధానమైనసమస్యలు అక్కడ చర్చకు వస్తాయి. మొదటిది: మేమింతవరకూ జాతీయైక్యతకై గావిస్తూన్న కృషి వల్లపై కాంగ్రెసు అధికారరీత్యా నిర్ణయం చేయడం. రెండవది: కాంగ్రెసులో ఒక భాగంగా ఉంటూన్న మా పార్టీ సభ్యుల వల్ల కాంగ్రెసు అవలంబించబోవు వైఖరిని గూర్చి నిర్ణయం తీసుకోవడం.

ఈ విషయాలపై కాంగ్రెసు నాయకులలో రెండు ధోరణులు కనపడుతున్నాయి. సర్దార్ పటేల్ మొదలైనవారు మమ్మల్ని కాంగ్రెసులోనుంచి పూర్తిగా తొలగించాలని చూస్తున్నారు. పండిట్ నెహ్రూ మొదలైనవారు మమ్మల్ని కాంగ్రెసులో ప్రాథమిక సభ్యులుగా మాత్రం ఉండనీయవచ్చునంటున్నారు. కార్యనిర్వాహక వర్గాలలో, అనగా అధికార పదవులలో, ఉండనీయరాదంటున్నారు. దీని అర్థం ఏమిటి? పటేల్ ముఠా మమ్ములను శత్రువులుగా పరిగణిస్తున్నారు; నెహ్రూ ప్రభృతులు ఖైదీలుగా చేయాలంటున్నారు. ఎవరూ మమ్మల్ని తోటిదేశభక్తులుగా భావించడంలేదు. స్వాతంత్ర్య సమరంలో యితర కాంగ్రెసువాదులతోపాటు మేం కూడా మా బాధ్యతలను నెరవేరుస్తున్నామనే దృష్టి పై ఇద్దరిలోనూ కనపడ్డంలేదు.

పరస్పర విరుద్ధమైన పాలసీలు

మావల్ల కాంగ్రెసు అవలంబించవలసిన వైఖరి చిన్న సమస్యలవంటి సమస్యకాదు. కేవలం కాంగ్రెసు సంస్థ యొక్క క్రమశిక్షణకు మాత్రమే సంబంధించిన విషయం కాదిది. అతివేగంగా మార్పుచెందుతూన్న ప్రపంచ పరిస్థితుల కనుగుణ్యంగా మన ప్రధాన జాతీయసంస్థ ఎట్టి వైఖరి నవలంబించాలి? అనే పెద్ద సమస్యలో యిదొక భాగం. యుద్ధ కాలంలో ప్రపంచం, మనదేశ చరిత్ర ఎన్నో మార్పులు చెందుతూన్నప్పుడు కాంగ్రెసు కొత్తపరిస్థితుల కనుగుణ్యంగా కొత్తకార్యక్రమాలీయ జాలక పోయింది. పరస్పర విరుద్ధమైన పాలసీల నవలంబించింది. ఆ గందరగోళ స్థితి యిక ముందు కూడా ఉండడమా? లేక కొత్తపరిస్థితుల కనుగుణ్యంగా ఒక్కటే విధాన మవలంబించడమా? అనేది ప్రధానసమస్య.

యుద్ధం సాగుతూన్నంత కాలమూ కాంగ్రెసు స్పష్టంగా, అధికారరీత్యా, ఫాసిస్టు వ్యతిరేకతను ప్రకటించింది. కాని, క్రియలో మాత్రం తటస్థంగా వుండడమూ, ఫేసిస్టు ప్రతికూల యుద్ధాన్ని వ్యతిరేకించడమో సూచించుతోంది. స్వాతంత్ర్యాన్ని కోరే ఇతర దేశాలు తమ గమ్యస్థానాన్ని చేరడంలో ఎంత ముందుకు పోయాయి? మనం ఎక్కడున్నాము? అనే ప్రశ్నకు మనం యీ రోజున నిష్కల్మష హృదయాంతో, స్పష్టంగా, జవాబు చెప్పాలంటే, యిదివరకువలె కాకుండా పరిస్థితుల కనుగుణ్యమైన పాలసీని అవలంబించాలి: మనగమ్యస్థానాన్ని తప్పనిసరిగా చేరుకోగల పద్ధతులాలోచించుకోవాలి.

యుద్ధం సమాప్తమైనవెంటనే కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడొకచక్కని ప్రకటనచేశాడు. అందులో ప్రపంచ శాంతికి భారతదేశ స్వాతంత్ర్యం మూలాధారమని తెలియజేశాడు. ప్రపంచమంతటా విప్లవ పరిస్థితులేర్పడ్డాయని పండిట్ నెహ్రూ ఉపన్యాసాలమీద ఉపన్యాసాలు గొడుతున్నాడు.

కాని, ఒక్కరూ యీ నూతన ప్రపంచంపట్ల మన దేశమవలంబించవలసిన పాలసీ యెట్టిదిగా ఉండాలో ఇంతవరకు స్పష్టీకరించలేదు. అంతర్జాతీయంగా, అనగా విదేశాలలో మనకు మిత్రులెవరు? శత్రులెవరు? అనే విషయంపై స్పష్టమైన అభిప్రాయం ఏదీ రూ తెలియజేయడంలేదు. పైగా సోవియట్ యూనియన్ మీద, యూరపులో కొత్తగా ఏర్పడ్డ ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వాల మీద లేనిపోని నిందలు ప్రత్యక్షంగాను, పరోక్షంగాను వ్యక్తమవుతున్నాయి. వాస్తవం నాశనమయిందంటే, అందుకు కారణం పెద్దరాజ్యాలన్నీ కలిసి స్వార్థబుద్ధితో పన్నిన కుట్రల ఫలితమేనని కాంగ్రెసు నాయకుల్లోనే కొందరు వాదిస్తున్నారు. ప్రపంచ ప్రజల విజయంగా భావించడంలేదు. ప్రతిరోజూ వివిధ దేశాలనుంచి రాయిటర్ విలేఖరులు నూతన ప్రపంచ నిర్మాణాన్నిగురించి పంపే తప్పుడు వార్తలకూ, మన కాంగ్రెసు నాయకులు చిత్రించుకొంటున్న చిత్రరూపులకూ భేదమేమాత్రమూ లేదు.

అనేక దేశాల్లో స్వాతంత్ర్యశక్తులు యెలా బలపడ్డేవుతున్నాయో, అవి యెలా బలపడుతున్నాయో వివరిస్తూ మా పత్రికలో యదార్థ విషయాలెన్నో మేం తెలియజేశాం. తెలియజేస్తున్నాం. ఇతరదేశాల్లో ప్రజలమాదిరిగా, మనం కూడా స్వాతంత్ర్య సంపాదనకై వివిధ జాతీయ శక్తుల్ని ఎంతగా ఐక్యపరచుకొంటామో, ఎంత బాధ్యతగా నూతన ప్రపంచ నిర్మాణంలో మన కర్తవ్యాన్ని నెరవేర్చుతామో, అంత త్వరగాను, తప్పనిసరిగాను మనకు స్వాతంత్ర్యం లభిస్తుందని మేం ప్రచారం చేస్తున్నాం.

యుద్ధం సమాప్తమయింది ప్రపంచ ప్రజాస్వామ్య శక్తులకు విజయం చేకూరింది. ఈ కొత్తపరిస్థితి మనస్వాతంత్ర్య పోరాటానికి సహాయకారి. ఈ సుకూల వాతావరణాన్ని మనం నిర్లక్ష్యపరచకూడదు.

అనుకూల వాతావరణం

కాబట్టి, ఇప్పుడు మనందరి యెదుర్కొంటూన్న ముఖ్య సమస్య ఏమంటే: మన జాతీయ సంస్థలన్నింట్లోను ఎక్కువ పలుకుబడి గల కాంగ్రెసు యీ అనుకూల వాతావరణాన్ని ఉపయోగించుకోవలని మాట. రేపు జరగబోయే అఖిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీ సమావేశంలో భారత జాతీయ శక్తులన్నింటినీ ఏక మార్గాన నడిపించ వలసి యుంది. స్వాతంత్ర్య యోధులందరినీ కలుపుకురావడం అవసరం. అప్పుడే బ్రిటిష్ లేబర్ ప్రభుత్వాన్ని లొంగతీయగల్గతాం. తక్షణమే మన స్వాతంత్ర్యవాంఛను గుర్తించేటట్లు చేయగల్గుతాం. స్వయం నిర్ణయ సూత్రంయొక్క ఆధారంపై భారత ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వాన్ని నెలకొల్పగల్గుతాం.

స్వయం నిర్ణయ సూత్రాన్ని గురించి కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడొక ప్రకటన గావించారు. అది రెండువిధాలుగా ఉపయోగపడుతుంది. మొదటిది: ముస్లింలీగులో ఎంత ఛాందసం, సంకుచితత్వం ఉన్నప్పటికీ, దాని సారాంశాన్ని సరిగా అర్థం చేసుకుంటే, ఆజాద్ ప్రకటన కాంగ్రెసు - లీగ్ ఐక్యతకు సహాయం చేస్తుంది. అలా అర్థం చేసుకోలేకపోతే, ముస్లింలీగ్ పడగొట్టడానికొక సాధనంగా ఉపయోగపడుతుంది.

దురదృష్టవశాత్తు, ఆ ప్రకటన రెండవ మార్గానికే దారితీసేటట్లు కనపడుతూంది. (వర్కింగ్ కమిటీ ఆమోదించిన తీర్మానం కూడా యీ అనుమానాన్ని బలపరుస్తూంది.

(వ. క. సం.) ఈ సమస్యపై కాంగ్రెసు నాయకుల్లో విభిన్న దృక్పథాలున్నాయి. ముస్లింలీగ్ కోర్కెలో కొంత న్యాయం ఉన్నదని గ్రహించినవారు కూడా సగం సగం యిష్టంగానే దాన్ని గుర్తిస్తున్నారు. అంతా ముస్లింలీగ్ వల్ల అనుమానంగానే ఉన్నారు. దీనికితోడు, ముస్లింలీగ్‌లో ఉన్న బలహీనతల వల్ల అనుమానాలు మరింత ఎక్కువౌతున్నాయి.

మొత్తంమీద చూస్తే, మన దేశం నేడు ప్రమాదకరమైన పరిస్థితుల్లో ఉంది. కాంగ్రెసు-లీగుల మధ్య రాజీ జరగకముందే ఎన్నికలొస్తున్నాయి. ఇందువల్ల హిందువులకూ, ముస్లింలకూ మధ్య అగాధం మరింతపెరుగుతుంది. పేరుకు మాత్రం ఒక ప్రజా ప్రతినిధి పరిషత్తు ఏర్పడితే ఏర్పడవచ్చు. కాని, చివరకు బ్రిటిష్‌పాలకవర్గమే మన రాజ్యాంగచట్టాన్ని నిర్ణయిస్తుంది.

దాస్యవిముక్తికి మార్గం

రేపు సమావేశం కాబోయే అఖిల భారత కాంగ్రెసుకమిటీ మన ప్రధాన జాతీయ సంస్థయొక్క భవిష్యత్తును నిర్ణయించబోతూంది. భారతదేశ దాస్యవిముక్తికి ఏశక్తులతో రాజీ చేసుకోవలసిన అవసరం ఉందో, ఆశక్తుల్ని విచ్ఛిన్నం చేయడంద్వారా స్వాతంత్ర్య సమరాన్ని బలహీనం చేసుకోవడమా? లేక, లీగ్‌తో రాజీ చేసుకొని, బ్రిటిషపాలకవర్గంలోను, హిందువుల్లోను, ముసల్మానుల్లోను ఉన్న అభివృద్ధి నిరోధకుల్ని ఓడించడమా? అనే సమస్యపై అఖిల భారత కాంగ్రెసుకమిటీతననిర్ణయాన్ని ప్రకటించవలసిఉంది.

కాంగ్రెసు యీ విషయమై ఎలాంటి దృక్పథం తీసుకోవాలని మేముకోరుతున్నామో, అందరికీ తెలుసు. కాని యుద్ధంపట్ల మే మవలంబించిన విధానాన్ని వ్యతిరేకించిన వారే మా జాతీయైక్యతా వినాదాన్నికూడా వ్యతిరేకిస్తున్నారను విషయం అందరికీ తెలియదు. సమస్యలు రెండైనా, మమ్మల్ని వారు వ్యతిరేకించడానికి గల కారణం మాత్రం ఒకటే. యుద్ధం సాగుతూన్న రోజుల్లో ప్రపంచప్రజాస్వామ్య మంటే వారికి నమ్మకం లేకపోయింది. యుద్ధం సమాప్తమైపోయిన యీనాడు భారత ప్రజాస్వామ్యంపట్ల వారి నమ్మకం నశించింది.

కాంగ్రెసులోను, కాంగ్రెసు నాయకుల్లోను గల భిన్న భిన్న దృక్పథాలేమో దేశానికంతకూ తెలుసు. కాంగ్రెసు నాయకులు నూతన ప్రపంచంపట్ల, భారత ప్రజాస్వామ్యంపట్ల, జాతీయైక్యతపట్ల - అవలంబించబోయే వైఖరినిబట్టే, కమ్యూనిస్టుల యెడల అవలంబించే విధానం కూడా ఆధారపడియుంటుంది.

కాంగ్రెసు నాయకత్వం యికముందు కూడా ప్రపంచ ప్రజాస్వామ్య శక్తులతో చేతులు కలపవలసిందే - అంటూ కేవలం సిద్ధాంతాలు మాత్రం పలికి, చేతలలో క్రియాశూన్య పద్ధతిని అవలంబించవలసిందేనా?

జాతీయైక్యత పేరుతో కాంగ్రెసు నాయకత్వం భారతీయులలో భారతీయులకున్న అగాధాన్ని పెంచవలసిందేనా?

కాంగ్రెసు సంస్థలో ఐక్యత-అనే నినాదంతో కాంగ్రెసులోనే ఒక భాగంగా ఉన్న కమ్యూనిస్టుల్ని బయటకు నెట్టడం ద్వారా ఆ ఐక్యతను భగ్నమొనర్చ వలసిందేనా?

కాంగ్రెసునాయకత్వంవద్ద గందరగోళానికి కమ్యూనిస్టులు బలికావలసిందేనా? మన జాతియోద్యమాన్ని ఎదుర్కొన్న వివిధ క్లిష్టసమస్యలకు తాము సరియైన పరిష్కారమార్గం చూపనందుకు కమ్యూనిస్టులా? (మిగతా 2 వ పేజీలో)

Roja Muthiah Research Library
3rd Cross Road, C P T Campus,
Taramani, Chennai - 600 113, India.

Microfilmed from photocopy

ప్రజాస్వామ్య స్థాపనకై

విముక్తబర్మా పురోగమనం

‘ష్వేదగాన్ పగోడాకు తూర్పున ఆ పవిత్ర పుణ్యక్షేత్రాల్లో ప్రభుత్వ వరస్సుల రంగూనుకు సరికొత్త శృంగారాన్ని సమకూరుస్తాయి. ఆ ప్రదేశం యుద్ధానికి పూర్వం ధనవంతుల క్రీడారంగంగా ఉండేది. కాని ఈనాడు ఆ సుందర సరస్తీరాలనంటి వున్న రాజబాటలతో బర్మా ఫాసిస్టు వ్యతిరేక ప్రజాస్వాతంత్ర్య సంస్థయొక్క ప్రధాన కార్యాలయం వుంది. ఈనాడు అప్రభుత్వ సరస్సుల్లోని ఒక లంక. ఫాసిస్టు వ్యతిరేక ప్రజా స్వాతంత్ర్యసంస్థ యాజమాన్యాన జరిగే మహా సభకు దారులు దీరిన రంగూన్ దేశభక్తులకు సమావేశ ప్రదేశమయింది.

కొన్ని ఏండ్లుగా బర్మాలో అంత ప్రజ ఎన్నడూ సమావేశం కాలేదు. ఒక్క అంగడి లేదు, ఒక్క సినిమా లేదు ఒక్క నాటకం లేదు. విద్యార్థులు, కార్మికులు, కవులు, వర్తకులు, తమ తమ సంఘాలంతరపున, తమ తమ జెండాలతో, తమ తమ నినాదాలతో, ప్రభుత్వ సరస్సులవైపుకి సాగారు. రాకపోకలు బర్మా దేశభక్త దళాలచే కాపుచేయబడ్డాయి. పదివేలమంది పట్టే సభాస్థలం అప్పుడే నిండిపోయింది. క్రిక్కిరిసిపోయింది. పెండాలు బయట ఇంతకు రెట్టింపు జనం త్రొక్కిసలాడుతున్నారు. మధ్యాహ్నం 12 గంటలకు మీటింగు. కాని, భోజనాలమాట కూడా మరచి, జనం ముందుగానే తమ తమ స్థలాల్లో కూర్చున్నారు. కనీసం అక్కడికి ముప్ఫయి వేలమంది వచ్చారు. రంగూను ప్రస్తుత జనసంఖ్యనుబట్టి చూస్తే, సభకు రాకుండా మిగిలిపోయిన బర్మావాళ్ళెవరూ అప్పుడే రంగూన్‌లో లేరనే చెప్పవచ్చు.

అన్ని దేశభక్తపక్షాల నాయకులు, అల్ప సంఖ్యాకవర్గాల నాయకులూ, 1939 సమ్మె కాలంలో పైకి వచ్చి 1945 లో జపానును ప్రతిఘటించిన యువకనాయకులు ప్రక్క ప్రక్కన కూర్చొని ఉన్నారు.

‘అన్ని రాజకీయ పక్షాలూ, అందరు దేశభక్తులు-ఒకే వేదికమీదనిలబడే పరిస్థితుల్ని కలిగించింది ఫాసిస్టు వ్యతిరేక సంస్థ. ఇది మన చరిత్రలో అసాధారణం. మొట్టమొదట బర్మారాజకీయాల్లో జాతీయనిర్మాణం ప్రారంభమైనప్పుడు నేటి ఈ కార్యకర్తలు జెనరల్ అంగ్‌సాన్, థాన్‌టూన్ (బర్మా ఫాసిస్టు వ్యతిరేక ప్రజాస్వాతంత్ర్య సంస్థ అధ్యక్ష కార్యదర్శులు) పుట్టి కూడా వుండరు. ఫాసిస్టు వ్యతిరేక రంగంలో కల్గిన యీ ఐక్యత ముందుముందు ఇంకా గొప్ప గొప్ప సమస్యలమీద ఐక్యతకు దారితీస్తుంది.... ఈ ఉద్యమంలో అల్పసంఖ్యాకవర్గాలఅనైక్యత జాతీయ స్వాతంత్ర్యానికి అత్యంతరంగా వుంది. కాని బర్మాలోని ఈ విభిన్నజాతుల మధ్య మేము ఐక్యతను సాధిస్తున్నాం. మా ఉజ్వల భవిష్యత్తుకిది శుభసూచన” అంటూ వ్రాసింది - ‘థామాకిన్’ అనే రంగూన్ దినపత్రిక.

జపాను వ్యతిరేక మహోద్యమ వీరుడు జనరల్ అంగ్‌సాన్ సభకుఅధ్యక్షత వహించారు. ఆయన తన సైనిక యూనిఫారంలోనే ఉన్నారు. బర్మాలో ఫాసిస్టు వ్యతిరేకోద్యమ నిర్మాతయూ థాన్‌టూన్ కార్యదర్శిగా పనిచేశారు.

అధ్యక్షస్థానం నుండి అంగ్‌సాన్ ఇలా పలికారు:

“మేము - దేశభక్త దళాలవాళ్ళం. గెరిల్లాలం కలిసి-20,000 మందిమి [illegible] చంపాం. 800 మందిని [illegible] కొన్నాం. ఇది చాలా గొప్ప [illegible] — ఈ యుద్ధంలో కష్టమైనదల్లా [illegible] పైదీయగా పట్టుకోవడం. [illegible] మేము చేసింది పరిగణింపదగిన విషయం. ఒక్క పాంగ్డే ప్రదేశంలో 8,000 [illegible] నిర్బంధ కార్మికులను విడుదలచేశాం. [illegible] రంగూన్‌ను సర్వవినాశం నుండి [illegible].

తర్వాత ప్రపంచ పరిస్థితిని [illegible] యూరపులో ప్రజాశక్తి [illegible] వారు. బ్రిటిష్ కార్మిక విజయాన్ని [illegible] - “టోరీముఠా కూలిపోయి [illegible] కపటం పక్వతమైన విజయాన్ని [illegible]. కార్మిక నాయకులు కనుక [illegible] తీసుకున్న ప్రతిజ్ఞను పాటించగలిగితే, యిక బ్రిటను అభ్యుదయపథంలో [illegible] వుండదు” అని హెచ్చరించారు.

ఆయుధాలు లేకపోయినా [illegible] వరాలు నిక్కమంగా [illegible] కొందరు ద్రోహులు [illegible] కలిగిస్తున్నా, దేశభక్త దళాలు తమ పోరాటాన్ని ఎలా సాగిస్తూవచ్చాయో వివరించారు. “కాని మేము పోరాడింది మా వ్యక్తిగత లాభం కోసంకాదు. మా పక్షంకోసం కాదు. మన దేశ స్వాతంత్ర్యంకోసం! యావత్తు బర్మా జాతి భవిష్యత్తుకోసం!” చివరకు [illegible] కార్యక్రమంలో దేశమంతా ఒక్కటిగ [illegible] అంగ్‌సాన్ ప్రబోధించారు.

అంగ్‌సాన్ ప్రారంభోపన్యాసానంతరం, ఫాసిస్టు వ్యతిరేక ప్రజా స్వాతంత్ర్య సంస్థ కేంద్ర సమితిలోను, దాని ప్లీనరీ సమావేశంలోను ఆగస్టు 18 న ఆమోదించిన తీర్మానాలు చర్చకు తెచ్చారు.

దూరప్రాచ్య అనియా కమాండు వారు దేశభక్తదళాల పునర్నిర్మాణానికి వాటిని బర్మాసైన్యంలో కలుపుకోవడానికి అంగీకరించారు. కాని దాని ప్లాను [illegible] దేశభక్త దళాలను నిరాయుధం [illegible]. అతర్వాత బర్మాసైన్యంలోచేర్చుకొవ [illegible]. కాక బ్రిటిషువారిచే నడుపబడే క్రొత్త సైన్యంలో దేశభక్తదళాధిపతుల స్థానం [illegible] స్పష్టంగా నిర్వచింపబడలేదు.

కనుక ఈ ప్లానంతా నిరాకరించబడింది. బర్మా దేశభక్త దళాలు, ఇతర విభిన్న జాతుల సైన్యాలు కలిపి, బర్మీ, కరేన్లు, చిన్లు మొదలైనవారి సైన్యాల [illegible], కరేన్ల, చిన్ల నాయకత్వంక్రింద వుండాలని, బ్రిటిషు బర్మా సైన్యంలో [illegible] దేశభక్త దళాలయొక్క ప్రతినిధులు [illegible] ఒకటి ఈ ఉభయ సైన్యాలను పరిశీలించడానికి, ముఖ్యమైన విషయం [illegible] సలహాలివ్వడానికి ఏర్పడాలని, దూరప్రాచ్య అనియా కమాండు వారి ప్లాను ఉపసంహరించుకొని ఈ విషయం దేశభక్త దళాలయొక్క, బ్రిటిష్ అధికార వర్గాల ప్రతినిధుల ముందు పెట్టాలని ఈ తీర్మానంకోరింది. మిత్రరాజ్యాలకు ఇచ్చేసహాయం చాలనందుకూ, దేశభక్తదళాల మహత్తర విజయాలను [illegible] ప్రపంచానికి వెల్లడి చేయనందుకూ [illegible] వెలిబుచ్చారు.

[illegible]:

ఫాసిస్టు వ్యతిరేక పోరాటాల్లో బలంగా [illegible] ప్రపంచంలో తగిన స్థానం [illegible] బర్మా ప్రజలు స్వయంనిర్ణయ [illegible]. ప్రజాపరిషత్తు ద్వారా, తమ [illegible] రాజ్యాంగాన్ని నిర్మించుకొంటారు.

విదేశ, ఆర్థిక, రక్షణ, అంతరంగిక, పునర్నిర్మాణ వ్యవహారాల్లో సంపూర్ణాధికారంగల ప్రజాప్రతినిధులతో ఒక తాత్కాలిక జాతీయ ప్రభుత్వం ఏర్పడాలి.

ఈ తాత్కాలిక జాతీయప్రభుత్వం ప్రజాపరిషత్తు స్థాపనకోసం ఈ క్రింది పనులు చేయాలి.

1. ప్రజాపరిషత్తుకై ఎన్నికలు జరగాలి.
2. స్వతంత్ర బర్మాయొక్క భావిప్రభుత్వానికి ఒక రాజ్యాంగపట్టాన్ని తయారుచెయ్యాలి.
3. బర్మా, బ్రిటన్లు సంతకాలు పెట్టవలసిన అంగీకార పత్రాలను వ్రాయాలి.
4. అవసరమైతే, ఇతర దేశాలకు ప్రతినిధులను పంపాలి.
5. శాంతి సమావేశానికి ప్రతినిధులను పంపాలి.
6. పునర్నిర్మాణ కార్యక్రమాన్ని కొనసాగించాలి.

అన్నిపార్టీలు, ముఠాలు, జాతులు జాతీయ స్వాతంత్ర్యం కోసం, పునర్నిర్మాణం కోసం ఏకంకావాలి.

తుదకు - యూథాన్‌టూన్ ప్రపంచ శాంతి స్వాతంత్ర్యాలను గురించి, ఫాసిస్టు వ్యతిరేక ప్రజాస్వాతంత్ర్యసంస్థ తయారుచేసిన ప్రణాళికను ఆమోదించాలని తీర్మానం తెచ్చారు.

ఈ ప్రణాళిక ఈయుద్ధం ప్రజాయుద్ధమని, మిత్రరాజ్య విజయం ప్రపంచ ప్రజావిజయమని, దేశభక్తదళాలు మిత్రరాజ్యాలపక్షాన పోరాడినవని - అన్నది.

సోవియట్ రష్యా, అమెరికా, బ్రిటన్లు తొలిగా ఫాసిస్టులబారినపడ్డ చైనాదేశం, ఐక్యతతో ప్రజాతంత్రాన్నీ, స్వాతంత్ర్యాన్నీ, అభ్యుదయాన్నీ, పొందే లాగ సహాయపడాలని కోరింది ఈప్రణాళిక. స్పెయిన్ ప్రజలు ఫ్రాంకోను తొలగించాలని ప్రజాతంత్రాన్ని నెలకొల్పాలని ఆశించింది.

“భారతస్వాతంత్ర్యాన్ని కోరుతూ “ఇండియా ప్రజలు రాజకీయాధికారం పొందడం వారి ఐక్యతమీద ఆధారపడి వుంది. తమ జాతీయ స్వాతంత్ర్యం కోసం జాతీయ పునర్నిర్మాణం కోసం, భారత ప్రజలు ఐక్యతను సాధించుకొంటారని గాఢంగా ఆశిస్తాం.” అన్నదీ ప్రణాళిక.

బర్మాలో సైనిక ప్రభుత్వం పోవాలని చెబుతూ, తాత్కాలిక జాతీయప్రభుత్వం, శాసనసభ వెంటనే కావాలని కోరింది.

సైతీర్మానం సభలో ఆమోదించబడింది.

ఇదే బర్మా వాక్కు. ఇదే బర్మా సందేశం! ఈ చారిత్రాత్మక సమావేశాన్ని చూసినవారందరికీ బర్మా ప్రజల స్వాతంత్ర్యవాంఛ ప్రస్ఫుటమైంది.

— ‘పీపుల్స్‌వార్’ నుండి

కామ్రేడ్ రాఘవరెడ్డి

విశాఖజిల్లా కరువు బాధితుల సేవలో అసువులు బాసిన వీర కమ్యూనిస్టు
(6 వ పుట చూడుడు)

సవరణలు

★

12-9-45 వ తేదీ సంచిక 11 వ పేజీలో రాజమండ్రి డిటెన్యూల విడుదల విషయమై కొన్ని పొరబాట్లు పడ్డాయి. కామ్రేడ్ చండ్రోల్ విడుదలైనట్లు ప్రచురింప బడింది. ఆ కామ్రేడ్ యింకా జైల్లోనే ఉన్నారు. తరువాత మీనన్, నంబియార్, కె. టి. కన్నిరామన్‌గారలు విడుదల కావలసియున్నారనుట పొరబాటు. విడుదల కావలసినవారు కె టి. కున్నిరామన్, ఇ పి. గోపాలన్, సర్దార్ చంద్రోత్‌గారలు.

ఆ సంచికలోనే 9 వ పేజీలో ‘ఎడతెరిపిలేని వర్షం’ అనే శీర్షికక్రింద వ్రాసిన విషయము ఎడ్లపల్లి గ్రామానిది కాదు. ఎడ్లపాడు గ్రామానిది.

(1 వ పేజీ తరువాయి) శిక్షించవలసింది?

ఈ ప్రశ్నలన్నీ ఒక దానితో ఒకటి పెనవేసుకొని ఉన్నాయి. రేపు జరగబోయే బొంబాయి సమావేశం ప్రతిప్రశ్నకూ ఇదో-అదో జవాబిస్తుంది. భారతదేశ స్వాతంత్ర్యం, భారత జాతీయైక్యత, కాంగ్రెసు ఐక్యత-ఈమూడిటి భవిష్యత్తు ఒక దానిపై ఒకటి ఆధారపడి ఉంది. మూడింటినీ రక్షించుకోవడమా, లేక నాశనం చేసుకోవడమా? అనేదే ఇప్పటిప్రశ్న. అఖిల భారత కాంగ్రెసుకమిటీ యీ సమస్యలను ప్రజాస్వామ్య పరిజ్ఞానంతో గాఢ పరిశీలనాదృష్టితో, ఆలోచించి పరిష్కరిస్తుందా? లేక, గుడ్డిగా, పక్షపాత దృష్టితోను, దురహంకారంతోను పరిష్కరిస్తుందా? అనేదే యీనాటి ప్రశ్న.

ఈసమావేశం కేవలం కాంగ్రెసు-కమ్యూనిస్టు సంబంధాలను గురించే కాకుండా, భారతదేశ భవిష్యత్తును గురించి, నూతన ప్రజాస్వామ్య ప్రపంచంలో మనదేశం అలంకరించబోయే స్థానాన్ని గురించి నిర్ణయం తీసుకొంటుంది. ఇదో-అదో తన వైఖరిని ప్రకటిస్తుంది. మనదేశభవిష్యత్తు దానిపై ఆధారపడి యుంటుంది. మన స్వాతంత్ర్య సమరంలోని సుసాంప్రదాయాలు, ఉత్తమ ప్రవృత్తులు నిలపిల్లాలి. విద్వేషము, క్షుద్రభావము, ముఠామాయం కావాలి. అన్నిజాతీయోద్యమాల చరిత్రలోను ఇలాంటిక్లిష్టసమస్యలు ఉద్భవిస్తూనేఉంటాయి. మన పొరుగు దేశమైన చైనాలో జరుగుతూన్న ఘటనలవల్ల మనం గుణపాఠం నేర్చుకోవాలి. ఉత్తేజితులంమవాలి. మనజాతీయ సుసాంప్రదాయాలు కార్యకర్తలకు దారితీసి, సరియైన మార్గం చూపించుగాక.

— “పీపుల్స్‌వార్” సంపాదకీయం

“ప్రజాశక్తి” దినపత్రికకు ఏర్పాట్లు

“ప్రజాశక్తి” దినపత్రిక ఎప్పుడు వస్తుంది? ఎందుకింత ఆలస్యమవుతూ ఉంది? ప్రభుత్వం అనుమతి ఇంకా ఇవ్వలేదా? అని అనేకమంది ఆంధ్రప్రజలు రోజూ మమ్ములను అడుగుతున్నారు.

మూడు కోట్లమంది తెలుగు ప్రజల ప్రజాఉద్యమాన్ని రోజురోజూ సరిగా ప్రతిబింబించే తెలుగు దినపత్రిక కొరకు ప్రపంచ ఘటనలను-ప్రపంచ స్వాతంత్ర్యోద్యమాలను తెలుగు ప్రజలకు వివరించి అవి యేవిధంగా రోజు రోజూ అభివృద్ధి చెందుతున్నదీ తెలియజేసే తెలుగు దినపత్రిక కొరకు గత రెండు సంవత్సరాలుగాప్రయత్నిస్తున్నాం. 1944 జనవరిలో ప్రభుత్వ అనుమతి కోసం దరఖాస్తు పెట్టాం. ప్రభుత్వం అనుమతిని నిరాకరించడమేగాక “ప్రజాశక్తి” వారపత్రిక ఎక్కువ కాగితాన్ని వినియోగిస్తుందేమో తెలుసుకోడానికి ప్రత్యేకంగా తనిఖీచేయ సాగింది. తిరిగి ఈ సంవత్సరం ఫిబ్రవరి నెలలో మరియొకసారి దరఖాస్తు పెట్టాం. తిరిగి ప్రభుత్వం ఎట్టి కారణం తెలుపకుండా, జూన్ నెలలో అనుమతిని నిరాకరించింది.

ఇతర పత్రికలకు అనుమతి

“ప్రజాశక్తి”దినపత్రికకుదరఖాస్తుపెట్టిన తరువాత, మద్రాసు రాష్ట్రంలో బెజవాడ నుండి “జన్మభూమి” అనే తెలుగు దినపత్రిక ప్రచురించుటకు మోచర్ల కృష్ణమూర్తిగారికి అనుమతిఇచ్చారు. శ్రీ మొసలికంటి తిరుమలరావుగారికి, శ్రీ చావలి నాగేశ్వరరావుగారికి రెండు ఇంగ్లీషు దినపత్రికలుప్రచురించడానికిఅనుమతిఇచ్చారు ఇంకా కొన్ని వారపత్రికలకు కూడ అనుమతి ఇచ్చారు. “ప్రజాశక్తి”కి మాత్రం కాగితపు కంట్రోలుఆర్డరు సాకుతో అనుమతినినిరాకరిస్తున్నారు. నిజంగా దేశంలో కాగితం కరువుటందికాదు ఈ రకంగా ప్రభుత్వంనిరాకరించిందికమ్యూనిస్టుపార్టీ అంటేప్రభుత్వానికున్న బద్ధద్వేషమేదీనికి కారణం. జులై నెలలో మూడవసారి దరఖాస్తు వేశాం. శ్రీ మోచర్లవారి “జన్మభూమి”కి ఆరు నెలలనాడు ప్రభుత్వపు అనుమతి దొరికింది. అది యింతవరకు బయటకు రాలేదు. కాని, ఢిల్లీ ప్రభుత్వం మూడవ సారి కూడా “ప్రజాశక్తి”కి అనుమతి నిరాకరించినట్లు ఇప్పుడే మాకు వార్త అందింది.

ఆంధ్ర ప్రజానీకం“ప్రజాశక్తి”నిదినపత్రికగాచేసేప్రయత్నాలకుతోడ్పడుతున్నారు. 5 లక్షల నిధికి విజ్ఞప్తి చేయగనే వివిధ జిల్లాలనుండి మూడు లక్షలకు పైగా వాగ్దానాలు వచ్చాయి. మరొక రెండులక్షలు తప్పకవసూలుచేసిపంపగలమనిమిత్రులు, కమ్యూనిస్టుపార్టీసభ్యులువాగ్దానం చేశారు. ఇప్పటికి ఆఫీసుకు రు.60,000లుచేరాయి.

11 గురితో ట్రస్టుకమిటీ

దినపత్రికను నడపడానికి, దాని బాధ్యతను పూర్తిగ నిర్వహించడానికి,11 మందితో ఒక ట్రస్టును రిజిష్టరు చేశాం. ట్రస్టు సభ్యులపేర్లు: శ్రీచలసాని వాసుదేవరావు (మేనేజింగు ట్రస్టీ), శ్రీ మద్దుకూరి చంద్రశేఖరరావు, శ్రీ డాక్టరు చెలికాని వెంకటరామారావు, శ్రీ కాట్రగడ్డ రఘురామయ్య, శ్రీ రావి నారాయణరెడ్డి, (తెలంగానా ఆంధ్ర మహాసభాధ్యక్షులు) శ్రీ తరిమెల నాగిరెడ్డి (అనంతపూరు), శ్రీ పుచ్చలపల్లి సుందరయ్య, శ్రీ మాకినేని బసవపున్నయ్య, శ్రీ చండ్రరాజేశ్వరరావు, శ్రీడాక్టరుఅచ్చమాంబ, శ్రీ ఉద్దరాజురామం గారలు. మరి నలుగురిని కోఆప్టు చేసుకోడానికి ట్రస్టుకు అధికారమియ్యబడింది.

ఈ కమిటీ సుమారు రు. 70,000 లకు 25,000 గజాలస్థలం కొన్నది. రు. 20,000 లకు మిషన్లు కొన్నది. ఘరొక 10 వేల రూపాయలకు బ్లాకులు చేసే సాధన సామగ్రిని కొనుటకు ప్రయత్నిస్తూఉంది. బిల్డింగులకు లక్షయాభై వేల రూపాయలగునని అంచనా వేశాం. గంటకు 40 వేల కాపీలచొప్పున దినపత్రిక సైజులో 8 పేజీలు తేగల రోటరీ యంత్రం కోసం అమెరికా ఇంగ్లండులలో ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి.

భారతదేశ భవిష్యత్తును నిర్ణయించే అత్యంతముఖ్యమైన ఎన్నికలు ఫిబ్రవరి మార్చినెలలలోజరుగనున్నాయి. కాంగ్రెసు ముస్లిం లీగులమధ్య ఐక్యతను సాధించి భారతదేశస్వాతంత్ర్యసంపాదనకుకమ్యూనిస్టుపార్టీ కృషిచేస్తూంది. భారత ప్రజలను ఎదుర్కొంటూన్న ఆర్థిక,రాజకీయ, సాంఘిక సమస్యలను, ఐక్య ప్రజాసంఘటనను నెలకొల్పి, స్వతంత్ర ప్రజా ఉద్యమాలను పెంపొందించి అనేక క్లిష్టసమస్యల పరిష్కారానికి కృషిచేస్తూ ఉంది. ఆంధ్రుల ప్రజా ఉద్యమాలను అన్ని విధాలఅభివృద్ధిపరచడానికి“ప్రజాశక్తి”ని దినపత్రికగాతీసుకురావడం అత్యంత అవసరం. దానికి ఆంధ్రప్రజలు అన్నిచోట్లా సభలుపెట్టి ఆందోళన చేయవలసినదిగా కోరుతున్నాం. విరాళాలు విరివిగ వెంటనే ఇచ్చి, రోటరీ యంత్రాన్ని కొనడానికి, ఇతర ఏర్పాట్లు పూర్తిచేయడానికి తోడ్పడెదరని కోరుతున్నాం.

— రాష్ట్ర కమిటీ

బొంబాయి కమ్యూనిస్టులపై దౌర్జన్యం

ప్రముఖ నాయకుల ఖండన

ఈనెల 2 వ తేదీని బొంబాయి కమ్యూనిస్టులపై జరిగిన దౌర్జన్యాన్ని ఖండిస్తు శ్రీ కె. ఎఫ్. నారిమన్‌గారు (కాంగ్రెసు [illegible] ఎల్ ఏ.) యిలా రాస్తున్నారు:

“బొంబాయి నగరంలో [illegible] దినరకు భయంకరమైన మతకలహాలు, [illegible] ఎన్నో జరిగాయి. అ [illegible] సమయాల్లో సహితం ఒక మతానికి చెందిన పురుషులు రెండోమతానికి చెందిన [illegible] నీచంగా దౌర్జన్యచర్యలుచేయడం [illegible] వినలేదు. చూడలేదు. కొన్ని సం[illegible] దెబ్బలాట బహు ఉధృతంగా [illegible], హిందువులు ముస్లింస్త్రీలను, [illegible] హిందూస్త్రీలను అతిజాగ్రత్తగా [illegible] సురక్షితమైన ప్రాంతాల్లో విడి[illegible] వరిపాటి. కాని యీసారి అలాం[illegible] జరుగలేదు. విద్యార్థినుల మనుకొ [illegible] కయగూండాలు ఎంతో అవమానకర [illegible] హేయంగాను ప్రవర్తించారు. వ[illegible] మీద బాహాటంగా నిరాయుధులైన స్త్రీ పైబడి, ప్రమాదకరమైన ఆయు[illegible] దవబోయారు. ఇంత నీచమైన ప[illegible]కటి ఉండబోదు....

“[illegible] పట్టణమందలి అనేక ప్రాంతా[illegible] రోజున, ఒకే సమయంలో జరిగా[illegible] కీపార్టీకి చెందినవారిమీద జరిగాయి: ఒ[illegible] పద్ధతులు ఉపయోగింపబడ్డాయి. [illegible] ఇవన్నీ ఒక ప్లానుప్రకారం,ముందే [illegible] ఆలోచించుకొని చేసిన [illegible] వులవి [illegible] వుతోంది.

“నేను కమ్యూనిస్టుల తరపున వకాల్తా [illegible] లేదు. వారి అభిప్రాయాలతోను, [illegible] నాకూడా తీవ్రమైన అభిప్రాయ భేదాలున్నాయి. కాని వారిని కాంగ్రెసు [illegible] తొలగించడం తప్పనిసరి ఐతే, [illegible] మైన నిష్పాక్షిక విచారణ వారికి కలుగ[illegible] ధర్మం. దేశ స్వాతంత్ర్యంకొరకు [illegible] కాంగ్రెసువంటి ప్రజా సంస్థలవ రాజకీ[illegible]ధులతో పోరాడ వలసివచ్చుకు. [illegible] సామ్రాజ్యవాదు లవలంబించే పాడు [illegible] పద్ధతులే అవలంబించడం సరికాదు [illegible] పద్ధతుల్ని మనమంతా ఖండిస్తూవచ్చాం.”

★

సెప్టెంబరు 3 వ తేదీ “బొంబాయి సెంటినెల్” పత్రిక Vesper Notes అను శీర్షిక క్రింద వ్యాఖ్యను ప్రచురించింది. బి. జి. హార్నిమన్‌గారు ఈ పత్రికకు సంపాదకులు. వీరు 1920 నుంచీ కాంగ్రెసు ఉద్యమాలకు ఆప్తమిత్రులు. ఆంగ్లదేశంలోపుట్టి, ఆంగ్లదేశంలోనే విద్యనభ్యసించినప్పటికీ, వీరు భారత స్వాతంత్ర్య పోరాటానికి చేదోడు వాదోడుగా ఉంటూ, ప్రముఖజాతీయనాయకులమన్ననలుపొందారు వీరు తమ పత్రికలో ఏంరాశారో చూడండి.

“బొంబాయి పట్టణంలో ఒక పక్షపు రాజకీయ [illegible] పనిచేస్తూన్న ప్రచారకులు కొందరు తమ [illegible]టీగా పనిచేసే రాజకీయ పక్షంపై పగ [illegible] చడానికి అవలంబిస్తూన్న ఫాసిస్టు పద్ధతు[illegible] మేము తీవ్రంగా ఖండిస్తున్నాము.

“కమ్యూనిస్టులతోను, కాంగ్రెసువాదులతోను, మాకు అభిప్రాయ భేదాలున్నాయి. వారు రాజకీయంగా చేస్తూన్న పొరబాట్లను మేం నిర్మొగమాటంగా ఖండిస్తూ వచ్చాం. కాని, యిప్పుడు అమల్లోకి తీసుకురాబడిన యీ రౌడీజాన్ని బుద్ధి గలిగినవారెవరూ సహించరు. దీనికి ఫాసిస్టు లక్షణాలెన్నో ఉన్నాయి. ఇట్టి పద్ధతులను బాధ్యత గల నాయకులంతా ఖండించుతారని, తమకు స్వాధీనంలో ఉన్నంతమట్టుకు ఇక ఎప్పుడూ జరగకుండా చూస్తారని, మా విశ్వాసం.

“ఈరోగా, యిట్టి అసహ్య ప్రవర్తనకు ఎవరు కారకులో, వారి రాజకీయాల నీచత్వాన్ని ప్రజలందరు ఎదుర్కోవడం అవసరం”

★

భారత ప్రజానాట్యమండలికి ప్రధానకార్యదర్శిగా ఉన్న బలరాజ్ సహానీ ఈ క్రింది ప్రకటన గావిస్తున్నారు:

“నిన్న, అనగా సెప్టెంబరు 2 వ తేదీని, సాయంత్రం 6 గంటలకు గంగాధరన్ అనే నాట్య కళావేత్త గ్రాంట్‌రోడ్ స్టేషన్ సమీపంలో నడిచి వెళ్తూంటే, 15 గురు రౌడీలు ఆయనమీద పడి కొట్టారు. ఈ రౌడీజం యింకా వ్యాపించే సూచనలు కనపడుతున్నాయి. సామాన్య పౌరసత్వ జీవితానికి భంగం వాటిల్లేటట్లుంది. గంగాధరన్‌గారికి రాజకీయాలతో యెలాంటి ప్రసక్తిలేదు. నాట్యకళ ద్వారా దేశసేవ చేస్తున్నారు. అట్టి వ్యక్తిమీద కూడా దౌర్జన్యం జరగడం హేయం. ఈ రౌడీజంతో సంబంధము గలవారంతా వెంటనే తమ చర్యలను ఆపుచేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. రచయితలు, కళావేత్తలు యీ అత్యాచారాలను ఖండించవలసిందని హెచ్చరిస్తున్నాను.”

★

“బొంబాయి క్రానికల్” వారపత్రిక 16-9-45 సంచికలో క్రానికల్లర్ (కె. ఎ. అబ్బాస్)యిలా రెండవసారి వ్యాఖ్యానించారు.

“బొంబాయిలో మొన్న జరిగిన రక్తపాతం రానున్న ఒక మహాప్రమాదాన్ని సూచిస్తోంది. జీవకారుణ్య దృష్టితోనేగాక, రాజకీయ పర్యవసానం, రాజకీయదూరదృష్టిని,కూడా మనసులో ఉంచుకొని అందరూ దాన్ని ఖండించవలసిన అవసరం ఉంది. రాజకీయ పోరాటాలలో యిలాంటి పద్ధతులవలంబించడమంటే అర్థం, నిప్పుతో చెలగాటమాడడమన్నమాట. వివాదాస్పదమైన ఒక రాజకీయ సమస్యను పరిష్కరించుకోవడంలో రాళ్లు, కర్రలు ఉపయోగించడంపరిపాటైపోతే, దేశమంతటా రక్తపు టేరులు ప్రవహించకమానవు. ఆ పాడువాతావరణాన్ని సామ్రాజ్యవాదులు చక్కగా ఉపయోగించుకుంటారు. ఇంతవరకు మనలో మనకుగల మత కలహాలను సామ్రాజ్యవాదులు ఉపయోగించుకున్నారు. ఇకముందు వారు కాంగ్రెసు - కమ్యూనిస్టులమధ్య గల కలహాలనుఉపయోగించుకొంటారనడంలో వాదులు విడిపోతూన్న మన జాతిసమైక్యాన్ని తిరిగి తగిలించుకోవడం వివేకమేనా?”

రైతు-కూలీ ఐక్యతకు ఇదీ మార్గం

గుంటూరుతాలూకా పెదవడ్లపూడిగ్రామములో అమ్మవారి కొలుపుం సందర్భమున రైతు-కూలీలకు జాతర మామూళ్ళ విషయములో తగాదా వచ్చింది. రైతులు కూలీలను (మాలలు) కూలికి పిలువరాదని, పాలేర్లను వెడలకొట్టవలెనని, చిల్లర దుకాణములలో ఎచ్చములమ్మరాదని, దాటించి వమ్మెచేశారు. గ్రామములోని కమ్యూనిస్టుపార్టీ యీ సమస్యను పరిష్కరించడానికి పూనుకొన్నది. రైతుకూలీలలో సమ్మెవల్ల వచ్చేనష్టములను గురించి ప్రచారం ప్రారంభించింది. గ్రామములోని ప్రజలందరి సౌకర్యార్థం యేర్పాటు చేయబడిన కో-ఆపరేటివ్ బోర్డు ఒకటి ఉన్నది. దాని డైరెక్టర్లలో కమ్యూనిస్టులది మెజార్టీ. (కమ్యూనిస్టులు 4, రంగావాదులు 3). అది యధాప్రకారముగా అందరికీ సరుకులు సప్లయి చేస్తోంది. కాని రంగావాదులైన ముగ్గురు డైరెక్టర్లు షేరుదార్లలో కొందరిని వెనుక వేసుకొని, రైతులు సమ్మెచేశారు కాబట్టి, స్టోర్సులో కూడ కూలీలకు సరుకులు యివ్వకుండా ఆపుచేయాలని పట్టుబట్టారు. కమ్యూనిస్టులు, గ్రామప్రజలందరి ఉపయోగార్థము స్టోర్సు పెట్టబడినదని, దానిని మూసివేయుట న్యాయముకాదని, చెప్పారు. దీంతో పైవారు (రంగావాదులు) స్టోర్సును యెత్తివేయించవలెనని, లేకపోతే అందులోనుండి కమ్యూనిస్టులను తొలగించాలని ప్రచారం చేశారు. కాని, ఎంత వ్యతిరేక ప్రచారము జరిగినప్పటికీ, సమ్మెవలన రైతులు యేవిధంగా నష్టపడినవి వచ్చింది పడెదరో, కూలీలు యేవిధం నష్టపడెదరో, ఇద్దరిమధ్య ఏవిధంగా తగాదా పెరుగుతవో కమ్యూనిస్టులు ప్రచారముచేసి యిద్దరూ ఒకపరిష్కారానికి రావాలని సూచించారు. పల్లెలోకివెళ్ళి పెద్దమనుష్యులను పోగుచేసి మీటింగు పెట్టారు. అందులో సమ్మెవల్ల వచ్చే అనర్థాలను విశదపరచారు. ఒక పరిష్కారమునకు రావలెనని నచ్చచెప్పారు. ఆరుగురితో కూడిన ఒక కమిటీని రైతుల వద్దకు రాయబారము పంపుటకు యేర్పాటు చేశారు. ఈ విధముగానే గ్రామములో పెద్దలైన రైతులవద్దకువచ్చి, పై విధముగా కూలీలు పరిష్కారమునకు వస్తారని, పరిష్కారం చేసుకొనుట మంచిదని, వాదించారు. మొదటిలో కొందరు వ్యతిరేకముగా మాట్లాడినప్పటికీ చివరకు పెద్దలందరు ఒప్పుకొన్నారు. రెండవరోజున రైతుల పెద్దలు, కూలీలలోని పెద్దలు ఒకచోట సమావేశమయారు. యిరుపక్షములవారు గత తగాదాను గురించి కొంత చర్చించిన గమ్మట, లోగడ జరిగిన తగాదాను గూర్చి యిరుపక్షాలు మరచిపోవాలని, యధాప్రకారంగా రైతులు జాతర మామూళ్ళు యిచ్చివేయాలని, కూలీలు చేయవలసిన పనిని సక్రమముగా చేయాలని ఒక పరిష్కారమునకు వచ్చారు. యధాప్రకారంగా ఎవరి పనులలో వారు కూలీలను, పాలేర్లను పిలిచారు.

గండికోట ప్రాజెక్టు విస్తరణ

ఆగష్టు నెల 25 వ తారీకున కడప జిల్లా బోర్డు కౌన్సిల్ మీటింగులో ఇంజనీరుగారు "గండికోట ప్రాజెక్టు"ను గురించి ఒక ఉపన్యాసం చేశారు. "ప్రాజెక్టును యీ సంవత్సరమే నిర్మించ ప్రయత్నిస్తామనీ, ప్రాజెక్టు క్రిందకు వచ్చే భూములకు శిస్తు వగైరా విషయాలను ప్రజల సలహాల ననుసరించి చేస్తామనీ వెలిబుచ్చినందుకు సంతోషిందాం. ఎట్టకేలకు ప్రాజెక్టు ప్రారంభం కానున్నది. కాని ఆయన స్టేటుమెంటు ప్రకారం ప్రాజెక్టు ప్రస్తుతం కడపజిల్లాకు మాత్రమే సంబంధిస్తుందన్నారు. అంటే, ప్రథమంలో ప్రభుత్వం అనుకొన్నట్లు మొత్తం ప్రాజెక్టు అమలులోకి రాక, కేవలం కడపజిల్లాకు మాత్రమే నీర్వయిందారన్నమాట. అనగా 1 లక్ష చిల్లర యకరములు మాత్రమే ప్రాజెక్టు క్రిందికి వస్తాయి. ప్రథమంలో అనుకొన్నట్లు మొత్తం ప్రాజెక్టు అమలులోనికి వచ్చినయెడల 2 లక్షల 50 వేల యకరములు ప్రాజెక్టు క్రిందికివస్తాయి. అంటే ప్రాజెక్టును నెల్లూరు జిల్లాకుకూడా వర్తింపచేయాలి. కాని పెన్నానదిలోవచ్చే నీటిప్రవాహం పై స్కీముకు చాలదనీ అందువల్ల ప్రాజెక్టుకడపకుమాత్రమే వర్తింప చేస్తున్నామనీ, అన్నారు. నీరు సరిపోతుందో లేదో ఇంకా "వాటరు రీడింగు" తీస్తున్నామన్నారు. గాని కేవలం గండికోట వద్దనే వాటరుగేజి వుంచి రీడింగు తీసినంత మాత్రాన పెద్ద ప్రయోజనం ఉండదు. గండికోట - సోమశిలమధ్య 3 పెద్ద ఉపనదులు, ఎన్నో చిన్నవాగులు పెన్నా నదిలో కలుస్తున్నాయి. అందువల్ల వాటకు రీడింగ తీసుకొని, సంగంవద్ద తీయాలి. అంతేగాక గండికోటవద్ద ఆనకట్టనుపెంచి, ప్రాజెక్టు విశాలము చేయుటకు నీళ్లు చాలవనుకొంటే సోమశిలం వద్ద ఆనకట్ట కట్టి, ఉత్తర దక్షిణ కాలవలు పెట్టినచో మొదట ప్రాజెక్టు క్రిందికి వస్తాయనుకొన్న భూములన్నీ యీ ఆనకట్ట క్రిందికి వస్తాయి. అంటే మొత్తం 2 లక్షల 50 వేల యకరములకు పైగా భూమి సాగులోకి వస్తుంది. ఇందువల్ల చాలా మిగులుగా కుండా, తక్కువఖర్చు తక్కువతోకూడా పూర్తి అవుతుంది. ఈవిషయమై నెల్లూరుజిల్లా గండికోట ప్రాజెక్టుకమిటీవారు ప్రభుత్వానికి అర్జీలు పార్లు తెలియజేశారు. కావున తక్షణం కడపదరచిన విధంగా ప్రభుత్వం పనిచేసి, మొత్తం ప్రాజెక్టుయొక్క లాభం కూడ, నెల్లూరు జిల్లాకు వుండేలా చూడవలసినదని ప్రభుత్వాన్ని కోరుచున్నాము.

— జి. సి. కొండయ్య,

(గండికోట ప్రాజెక్టు కమిటీ కన్వీనరు.)

పుస్తక పరిచయం

"ఆంధ్ర మహిళ"

(వల్లమదేవీ మందిర ప్రతిష్ఠోత్సవ సంచిక)

ఆంధ్రస్త్రీల విజ్ఞానాభివృద్ధికి, వారి కర్తవ్య నిర్వహణకు "ఆంధ్రమహిళ" తగు రీతిని సహాయం చేస్తూంది. ఈసంచికలో "శ్రీవల్లమదేవి" అనే ఏకాంకనాటిక స్త్రీలలో దేశభక్తిని, ఆత్మార్పణను, బోధిస్తుంది. "మధ్యతరగతి కుటుంబాలు - మహిళలు - మానవసేవ" అనే వ్యాసంలో స్త్రీలు తమ నిత్యకృత్యాలు నెరవేర్చుకొంటూ, తమ చుట్టూ వున్న పేద కుటుంబాల బిడ్డలకు పాలు ఉచితంగా అందజేయడం, ప్రసవకేంద్రాలు - శిశురక్షణాలయాలు నిర్మించేలా పురపాలక సంఘాలమీద ఒత్తిడి తేవడం - ఇత్యాది వ్యక్తి బాధ్యతలను నెరవేరుస్తూ తమ గృహాలను ఎలా ఆనందధామాలుగా మార్చుకొనవచ్చో, సూచించబడింది. స్త్రీలు యుద్ధాలలో పాల్గొనవచ్చునా? కూడదా? అనే విషయంపై భిన్నాభిప్రాయాలుగల వ్యాసాలు ప్రకటించ బడుతున్నాయి. ఈ సంచికలో "బెనా"గారు యుద్ధాలన్నీ ఖూనీకార్యక్రమమే ననీ, స్త్రీలు అన్ని యుద్ధాలకూ దూరంగా ఉండాలనీ (ధర్మయుద్ధం-అధర్మయుద్ధం అనే విచక్షణ చూపకుండా) వాదించారు. "యంత్ర నాగరికత - మానవ సౌభాగ్యము" అనే వ్యాసంలో 'సత్య'గారు యంత్రాలు వ్యక్తుల స్వలాభాల కుపయోగ పడుతూండడంవల్లనే అనర్థాలు వచ్చాయనీ, వాటిని ప్రజాప్రభుత్వం తన స్వాధీనంలోకి తెచ్చుకొంటే ప్రజలందరి సౌఖ్యంకోసం ఉపయోగపడతాయనీ చెప్పారు. యంత్ర నాగరికతను వ్యతిరేకించడం వెర్రితనము, వ్యర్థప్రయత్నము అన్నారు. ఎ. సి. కృష్ణారావు పంతులుగారు "ఆటంబాంబు" అనే వ్యాసంలో అది యెలా తయారయేదీ తెలియజేసి, "ఈ క్రొత్త శక్తి మానవాభ్యుదయానికీ, దేశ నాగరికతకూ ఉపయోగపడే విధానాలు కనుగొని, తమపైబడ్డ నిందను బాపుకుంటారని" నమ్ముతూ వైజ్ఞానికులకూ, అమెరికా ప్రభుత్వానికీ హెచ్చరిక చేశారు.

ఇవి గాక, "ఇందుగారి విందు" "కలదో లేదో" "ఎవరికి పిచ్చి?", "జానకి కథ" అనే నాలుగుకథలు కూడా యీ సంచికకు అందం చేకూర్చాయి.

ఆంధ్ర మహిళల అభ్యున్నతిని కోరేవారంతా యీ పత్రికను ప్రోత్సహించాలి.

— కం. వ.

చిరునామా : ఆంధ్ర మహిళాసభ

మైలాపూర్, మద్రాసు.

(10 వ పేజీ తరువాయి) ఆ నియోజకవర్గములోని క్వాలిఫైడ్ పరిశ్రమలలో పనిచేసి ఉండాలి.

గుమస్తాలు, సూపరువైజర్లు, లేబరు రిక్రూటింగు యితర పై అధికారులు లేబరు నియోజకవర్గపు ఓటర్లజాబితాలో ఉండరాదు. నిర్ణయించిన తేదీనాటికి రాష్ట్రములో కనీసము 6 నెలలు నివసించనిదే ఒక వ్యక్తికి లేబరు నియోజకవర్గములో ఓటింగు హక్కుండదు.

ఒక వ్యక్తి ఒకటికంటె ఎక్కువ లేబరు నియోజకవర్గములో ఓటింగుహక్కు కలిగియుండే, ఏదో ఒక్క నియోజకవర్గములోనే ఓటు అర్హతను పొందాలి.

పై విషయాలనుబట్టి మదరాసు రాష్ట్రంలో 6 లేబరుసీట్లు ఉంటాయి: రెండు ట్రేడ్‌యూనియన్‌నియోజక వర్గానికి చెందినవి నాలుగు, నాన్‌యూనియన్ లేబరునియోజకవర్గానికిచెందినవి. నాన్ యూనియనులో రెండు మాత్రమే ఆంధ్రకు వస్తాయి.

యమ్. యస్. యమ్. రైల్వేకి, ఆంధ్రదేశంలో ఉన్న బెంగాలు నాగపూరు రైల్వేకు ఓటర్లుంటారు.

ఒకవ్యక్తి లేబరు సీటుకు పోటీచేయడానికి లేబరు నియోజకవర్గములో ఓటింగు హక్కుకలిగి ఉండాలి. లేక రాష్ట్రములో రికగ్నయిజు కాబడ్డ ట్రేడ్‌యూనియన్‌లో సభ్యుడుగాగాని, గౌరవ సభ్యుడుగాగాని, యూనియన్‌ఉద్యోగిగాని ఉండాలి. సాధారణ సభ్యులైతే, చందాలు సక్రమంగా కట్టిఉండాలి.

చిత్తు జాబితాలు తెనుగులో 1946 ఫిబ్రవరి 16 వ తేదీలోగా ప్రకటింపబడతవి. వానిలో లేనిపేరు చేర్చడానికిగాని, అక్రమంగా ఉంచిన పేర్లను తొలగించుటకుగాని పిటీషను పెట్టితే అందుకు ఆఖరు తేదీ 1946 మార్చి 16 వతేదీ. పిటిషన్ల విచారణ ఎం.ఎస్.ఎం. రైల్వేకి మదరాసులో 1946 మార్చి 30 వ తేదీన, బెంగాలు నాగపూరు రైల్వేకి యిండియన్ లేబరు యూనియన్ వాల్తేరులో ఏప్రిల్ 6 వ తేదీని జరుగుతుంది. విశాఖపట్నము, గుంటూరు జిల్లాల ఫాక్టరీలకు 1946 మార్చి 27 వతేదీన, తూర్పుగోదావరి, కృష్ణాజిల్లాలకు ఏప్రిల్ 1 వ తేదీన, పశ్చిమగోదావరి జిల్లాకు ఏప్రిల్ 4 వ తేదీన విచారణ జరుగుతుంది.

ఫాక్టరీ యిన్‌స్పెక్టరు తన ఏరియాలో ఓటర్ల రిజిస్ట్రేషను ఆఫీసరుకింద నియమింపబడతారు. ఫాక్టరీయిన్‌స్పెక్టర్లకు ఓటర్ల చిత్తు జాబితాలు తయారుచేయమని ఆర్డర్లు వచ్చి ఉంటాయి. సాధారణంగా ఫ్యాక్టరీ యజమానుల మస్తరు పుస్తకాల నుండి ఓటర్లపేర్లను సేకరిస్తారు.

ట్రేడ్ యూనియనుల్లో పనిచేసే కార్యకర్తలు (కామ్రేడ్స్) తమ ఏరియాల్లోని ఫాక్టరీలలో పనిచేసే కార్మికులను ఓటర్లుగా చేర్పించాలి.

ఎన్నికలకు సంబంధించిన రూల్సు, ఫారములు సేకరించి అర్థముచేసుకోవాలి. జిల్లా గెజెటులు, ఫోర్టుసెంటుజార్జి గెజెటు, దినపత్రికలలో వివరాలు సేకరించాలి.

— సి. వి. కె. రావు.

లింగగిరి పరగణాలో పశువుల రోగాలు

లింగగిరి పరగణా రైతుసంఘ అర్గనైజరు మహంకాళి పావకాలయ్యగారిలా వ్రాస్తున్నారు:

కృష్ణాజిల్లా నందిగామ తాలూకా లింగగిరి పరగణాలో మొత్తము 12 గ్రామాలున్నవి. ఈ పరగణాలో ఈమధ్య పశువులకు వ్యాధి వ్యాపించి సుమారు 6 మాసములైనది. వ్యవసాయం యిబ్బంది కల్గుచున్నది. గ్రామములనుండి వెటరినరీ డిపార్టుమెంటువారికి యెన్ని పిటీషనులు పెట్టినప్పటికీ, వారు పరగణాకు వచ్చియుండలేదు. పిటీషనులన్నీ బుట్టదాఖలాచేసియున్నారు. ఇప్పటికీ పశువులకు వచ్చిన అంటువ్యాధిని తొలగించియుండలేదు. ప్రస్తుతము సర్వపరములో గురకరోగాలతోను, లక్కవరములో వాపులవల్లను పశువులు చనిపోవుచున్నవి. ఇప్పటికైనా వెటరినరీ డిపార్టుమెంటువారు తగు చర్యతీసుకొని, పశువ్యాధిని నిర్మూలించవలసినదిగా కోరుచున్నాము.

బాల బాలికలకు

అమ్మాయిలూ! అబ్బాయిలూ!

మనం ప్రపంచంలో చూచే అనంతకోటి పదార్థాల నిజతత్వమేమిటో క్రిందటిసారి మీరు తెలుసుకొన్నారు. 92 తత్వాలు (ఎలిమెంట్సు) వున్నాయని నేర్చుకున్నారు. ఏపదార్థాన్నైనా విభజించుకుంటూపోతే, పరమాణువులు వస్తాయని చూచారు. 92 రకాల పరమాణువుల సంయోగంవల్లనే మనకు కన్పించే కోట్లకొలది పదార్థాలు ఏర్పడుతున్నాయని గుర్తించారు.

అంతేకాక పరమాణువు రహస్యాన్నికూడ తెలుసుకొన్నారు. పరమాణువులో మధ్య న్యూక్లియస్‌వుంది. దాని చుట్టూ ఎలెక్ట్రానులు విపరీతవడితో తిరుగుతుంటాయని తెలుసుకున్నారు.

ఒక హైడ్రజని పరమాణువు, రెండు ఆక్సిజని పరమాణువులతో సంయోగమైతే, ఒక నీటి అణువు ఏర్పడుతుందనికూడా చెప్పాను. దీనినే సైంటిస్టులు రసాయనిక సంయోగమంటారు.

శుభకార్యాలలో మనయిండ్లలో కాళ్ళకు పెట్టుకునే పారాణి ఎల్లా వస్తుందో చెప్పండి; సున్నము - పసుపు కలిపి నీటితో తడిపితే పారాణి అవుతుంది. సున్నం తెల్లగావుంటుంది. పసుపు పచ్చగావుంటుంది. కాని యివి రెండూ కలసిన పారాణి ఎర్రగావుంటుంది. అనగా, యీ సంయోగంవల్ల మూడోరకం పదార్థం యేర్పడిందన్నమాట. అంతేకాదు. యీ సంయోగంవల్లనే వేడికూడ వస్తుంది. ఈ ప్రయోగం మీరెవరైనా చేసి చూడవచ్చు.

ఇంకో ఉదాహరణ చూడండి: బొగ్గుకాలడం మీరందరూ చూచేవుంటారు. బొగ్గులో ఎక్కువగా 'కార్బన్' అనే మూలపదార్థం వుంది. బొగ్గు కాలేటప్పుడు గాలిలో ఉన్న ఆక్సిజన్ తీసుకొని మండుతుంది. బొగ్గులోని కార్బన్ - గాలిలోని ఆక్సిజన్‌కలసి 'కార్బన్‌డైఆక్సైడ్' అను వాయు పదార్థము ఏర్పడుతోంది. దీనినే 'బొగ్గుపులుసు వాయువు' అని పిలుస్తాము.

అయితే మండునపుడు వచ్చేవేడి యెక్కడనుంచి వస్తూంది? మండేటప్పుడు కొంతబొగ్గు, కొంత ఆక్సిజన్ ఖర్చవుతోంది. కాని ఖర్చయిన పదార్థమంతా బొగ్గుపులుసు వాయువులో కనిపించదు. అనగా కాలేటప్పుడు కొంత పదార్థం వేడి రూపం దాల్చుతోంది. ఈ వేడియే శక్తిని (energy) యిస్తూంది. అనగా బొగ్గు-ఆక్సిజన్ సంయోగంవల్ల మండుతోంది. వేడి అనే శక్తిని యిస్తోంది.

ఉదాహరణకు ఆయిల్ యింజను తీసుకొందాం. దానిలో ఉపయోగించే చమురులో వున్న కార్బను (బొగ్గువాయువు) ఆక్సిజన్‌తో కలిసి మండుతుంది. వేడి పుడుతుంది. ఈ వేడివల్ల యింజను ఆడుతుంది. తక్కిన కార్బన్ - ఆక్సిజన్ కలసి బొగ్గుపులుసువాయువు రూపంలో పొగగొట్టాంగుండా పోతుంది.

అనగా మనకు ఒక విషయం బోధపడుతుంది. రెండు పదార్థాలలోవున్న అణువుల సంయోగంవల్ల మూడో పదార్థం పుడుతోంది. అంతేకాదు. వేడి, అనగా శక్తి, కూడ ఉత్పన్నమవుతోంది.

ఈసూత్రంపై ఆధారపడే ఇంజనులు వగైరాలు నిర్మించబడుతున్నాయి. ఈ యంత్రాలు కనిపెట్టడంవల్ల నాగరికత ఎంతవృద్ధి చెందిందీ మీకందరికీ తెలుసు. రైళ్లు, విమానాలు-యింకా ఎన్నెన్నో సౌకర్యాలు వచ్చాయిగదా!

బాంబు విషయం చెబుదామని బయలుదేరాను. అసలుసంగతి విడచి చాల దూరంపోయాను. ఇంక బాంబువిషయం చూదాం.

పై ఉదాహరణలో బొగ్గు ఎలాకాలుతుందో చూచాం; వేడి ఎలా ఉత్పన్నమవుతుందో కనుగొన్నాం: బాంబులోకూడ యీ సూత్రమే అమలు జరుగుతుంది. బొగ్గుకావడం నెమ్మదిగా జరుగుతుంది. టైము తీసికుంటుంది. వచ్చే వేడి, లేక శక్తి, కూడ పరిమితమైనది.

బాంబువిషయంలో యీపనే చాలా వడిగా జరుగుతుంది. చాలా గొప్పవేడి అకస్మాత్తుగా ఉత్పన్నమవుతుంది. బాంబులోవున్న ప్రేలుడు పదార్థం వాయురూపం దాల్చుతుంది. ఈ గొప్పవేడివల్ల యీ వాయువులు మరింత విస్తరించుతాయి. బాంబులోస్థలంచాలదు. అందువల్లబాంబుఅంచులను, లేక చుట్టూవున్న లోహఆవరణను, బ్రద్దలుచేస్తాయి. బ్రహ్మాండమైన ధ్వనితో బాంబు ప్రేలుతుంది. దాని ముక్కలు చాల దూరం ఎగురుతాయి.

పై సూత్రమే యింతవరకు బాంబులలో ప్రయోగించబడుతూంది. ఈ ప్రయోగంలో పరమాణువులు ఏమాత్రం మార్పుచెందవు. వ్యతిరేక ప్రకృతులుగల పదార్థాల సంయోగంవల్ల ప్రేలుడు జరుగుతూంది. పరమాణువులలో ఏవిధమైన మార్పు జరగడంలేదు.

మీరు 10 టన్నుల బాంబుల సంగతి వినేవుంటారు. అవి ఈ యుద్ధంలో ఉపయోగించిన మారణాయుధాలలోకల్లా పెద్దవి. ఆబాంబును విమానంలో నుంచి విసరినపుడు భూమిలోకి చొచ్చుకుపోతుంది. బ్రహ్మాండమైన తరంగాలు బయలుదేరుతాయి. అడ్డువచ్చినవన్నీ నాశనమవుతాయి.

ఆటమ్‌బాంబు విషయంవేరు. పరమాణువునే బ్రద్దలు చేయడంవల్ల బ్రహ్మాండమైన ప్రేలుడు సంభవించుతుంది. ఆటం బాంబు పరిమాణంలో అరటన్నుకంటె ఎక్కువవుండదు. భూమిని తాకకముందే, గాలిలో వుండగానే, ప్రేలుతుంది. పైన చెప్పిన 10 టన్నుల బాంబుకంటే అనేకరెట్లు ఉధృతంతో ప్రేలుతుంది. ఆటం బాంబుమారణ శక్తి పెద్దబాంబు శక్తికంటే 10 లక్షలరెట్లు వుంటుందని శాస్త్రజ్ఞులు అంచనావేసారు; ఇంకో అంచనా ప్రకారం 20 వేల టన్నుల సాధారణబాంబు ప్రేలుడుశక్తికంటే ఆటంబాంబుశక్తి హెచ్చుగా వుంటుందట.

ఒక పదార్థం బహుకొద్ది కాలంలో ఎక్కువశక్తిని ఉత్పన్నంచేస్తే, దాన్ని ప్రేలుడు పదార్థమంటాము. ఆటం బాంబు విపరీతమైన శక్తిని ఉత్పన్నంచేస్తుంది. 10 లక్షల డిగ్రీలకు మించిన వేడిని పుట్టించుతుంది. మనం ప్రపంచంలో చూచే పదార్థాలు సాధారణంగా 8 వేల డిగ్రీల వేడికే ఆవిరి అయిపోతాయి. సూర్యుని అంతర్భాగంలో వేడి 60 వేల డిగ్రీలకు మించివుంటుంది. ఈ సంగతులు తెలుసుకుంటే ఆటంబాంబు ప్రేలుడువల్ల ఎంత బ్రహ్మాండమైన శక్తి ఉత్పన్నమవుతుందో మీరే ఊహించవచ్చు.

ఐతే మీరు ఒకప్రశ్న అడుగవచ్చు. విభజించడానికి వీలులేనికణమే పరమాణువన్నారుగదా! ఇపుడెలా పరమాణువును బ్రద్దలుచేయగలిగారు? అనిఅడుగవచ్చు.

గత 50 యేండ్లుగా సైంటిస్టులు పరమాణువును ఎలా బ్రద్దలుచేయాలా! అని పరిశోధనలు చేసారు. పరమాణువులో అంతర్గర్భితంగావున్న మహాశక్తిని వినియోగించుకోవడమెలా? అని ఆలోచించసాగారు. చివరకు యీ పరిశోధనలు ఫలించాయి.

'యురేనియం' అనే లోహంవుంది. ఇది చాల బరువైన పదార్థం. దీని పరిమాణువును బ్రద్దలుకొడితే 20 కోట్ల ఎలెక్ట్రాను ఓల్టులశక్తి ఉద్భవిస్తుందని ఐన్‌స్టీన్ అను ప్రముఖ సైంటిస్టు తెలియజేసాడు. అనగా వందపౌన్ల యురేనియంను పైవిధంగా విభజించితే 25 కోట్ల రూపాయల విలువగల విద్యుచ్ఛక్తిని జనింపజేస్తుంది; 1939 లో సైంటిస్టులు న్యూట్రానులతో యురేనియం పరిమాణువులపైకి దాడిచేసేరు. దీనివల్ల ఆపరమాణువు రెండు సమానభాగాలుగా విడిపోయింది. దీనివల్ల యురేనియము పరమాణువునుండి శక్తిని ఉత్పత్తి చేయడానికి ఉపయోగించవచ్చునని తెలసికొన్నారు.

ఇంకో విశేషం కూడ కనిపెట్టారు. యురేనియం పరమాణువు తీవ్రంగా బ్రద్దలవటంలో రెండుగా చీలడమే గాకుండా న్యూక్లియసులోనుండి రెండు మూడు న్యూట్రానులు విడిపోతాయి. ఈ న్యూట్రానులు మరికొన్ని యురేనియం పరమాణువులను బ్రద్దలుచేయడానికి ఉపయోగపడతాయి. అందులోనుండి మరికొన్నిన్యూట్రానులు ఉద్భవిస్తాయి. ఈ విధంగా కథల్లో చెప్పినట్లుగా, రావణాసురుని తలల్లాగా, పెరుగుతాయన్నమాట.

ఈ సూత్రమే ఆటంబాంబులో ప్రయోగించబడింది. దీనివల్ల బ్రహ్మాండమైన ప్రేలుడు సంభవిస్తుందని మీరు యిదివరకే తెలుసుకున్నారు. మామూలు బాంబుల ప్రేలుడుకన్న ఆటంబాంబు ఎన్నో లక్షలరెట్లు భయంకరమైన ఉత్పాతం కలిగించుతుంది.

బిడ్డలారా! ఇప్పటికే చాలాదీర్ఘంగావ్రాసాను. ఈసారిఆటంబాంబు ఎలాప్రేలుతుందో తెలుసుకొన్నారు. మళ్ళీ పత్రికలో పరమాణువులోవున్న శక్తిని మానవులం ఎలా వుపయోగించుకోవచ్చో చర్చించుతాను.

— దొడ్డమ్మ

తెలుగు తల్లి

(అభ్యుదయ సారస్వత పత్రిక)

సెప్టెంబరు సంచికలో కొన్ని రచనలు :

విశ్వకవిటాగోర్ - కె. వెంకటరామశాస్త్రి: తెలుగు సాహిత్యంలో: వెన్నెలవైభవం - మల్లంపల్లి సోమశేఖరశర్మ: విజ్ఞానవాహిని - ఎస్. ఎ. డాంగే: తెలుగువాళ్ళమే! (కథ) - తెన్నేటి సూరి: నేం (కథ) - ఆదివి బాపిరాజు: అదివాస్తవికత - పెట్టి ఈశ్వరరావు: మూగబాధ (గేయం) - తాపీ ధర్మారావు: ఇంకా ప్రముఖగేయాలు - వ్యాసాలు.

వెల : అర్ధరూపాయి

ప్రజాశక్తి బుక్‌స్టాల్సు అన్నిటిలోను దొరుకుతుంది.

వివరాలకు : ఆంధ్రరాష్ట్ర అభ్యుదయ రచయితల సంఘం. గవర్నరుపేట. బెజవాడ.

కాకినాడ విద్యార్థులపై దౌర్జన్యం

కాకినాడలో గణపతి ఉత్సవముల సందర్భంలో భోగం మేళముల జరుపుట సాంప్రదాయము. ఈసాంఘిక దురాచారాన్ని అపు చేయుటకు 'కళావంతుల సంస్కరణ సంఘం' వారు, పట్టణములోని యితర ప్రజాసంస్థలు కృషి చేస్తున్నాయి. తత్ఫలితంగా క్రితం సంవత్సరం వర్తకులు భోగంమేళముల పెట్టే ప్రయత్నం మానుకున్నారు.

ఈ సంవత్సరం మరల భోగం మేళముల పెట్టవలెనని ప్రయత్నాలు బయలుదేరినవి. ఆ ప్రయత్నములనాపుటకు కళావంతుల సంస్కరణ సంఘము, విద్యార్థి ఫెడరేషన్, విద్యార్థి కాంగ్రెసు, ట్రేడుయూనియన్ కౌన్సిలు, శ్రీయుతుల కతగోపాచారి, రంగాచారి, పైండా వెంకటనారాయణ, శ్రీపాదరామయ్యగార్లవంటి పట్టణ పెద్దలు - కృషిసల్ప నారంభించారు. అనేకమంది వర్తకులు తమ ప్రయత్నాలను మానుకున్నారు. ముమ్మిడి వెంకటరత్నం మొదలైన మార్కెట్టువర్తకులమాత్రం ఏమైనాపరే తాము భోగం మేళముల తెప్పించడంమానమని పట్టుబట్టారు.

వినాయకచతుర్థి రోజున "భోగం మేళముల బహిష్కరించాల"ను నినాదములతో ఊరేగింపులద్వారా విద్యార్థిపెడరేషన్, విద్యార్థి కాంగ్రెసు విడివిడిగా ప్రచారంచేశాయి. రాత్రి 9-30 గంటలవేళ మరల విద్యార్థిపెడరేషన్ అధ్వర్యాన 70 మంది విద్యార్థులతో ఊరేగింపు బయలుదేరింది. ఈఊరేగింపు 'భోగం మేళముల బహిష్కరించాల'నే నినాదాలతో బజారుల వెంబడి ప్రచారం చేయసాగింది. జగన్నాయకపురం మొదలైన పట్టణ భాగాలలో ప్రచారంచేసి తిరిగి వచ్చుచూ, మార్కెట్టు ముందునుండి శాంతంగా వెళ్ళిపోవుచున్న విద్యార్థులపై వర్తకులచే త్రాగించి సిద్ధపరచబడిన రౌడీలు, అచ్చటయున్న పోలీసులు నిరాయుధులైన విద్యార్థులపైబడి వచ్చి బూతులు తిడుతూ లాఠీలతో మోదారు.

ఈ లాఠీచార్జీ ఫలితంగా 15 మంది విద్యార్థులకు దెబ్బలు తగిలినాయి. జిల్లా కళావంతుల సంస్కరణ సంఘ అర్గనైజరయిన శ్రీ చిత్తజల్లు రామకృష్ణారావుగారికి, జిల్లా విద్యార్థి ఫెడరేషన్ అర్గనైజరైన సురేంద్రనాథ్, పొన్నాడ సుబ్బారావు, అచ్యుత రామయ్య, శామ్యూల్, ఆశీర్వాదం మొదలైన విద్యార్థి ఫెడరేషన్ కార్యకర్తలకు తీవ్రంగా దెబ్బలు తగిలినాయి.

అకారణంగా విద్యార్థులపై రౌడీలు దౌర్జన్యం చేస్తున్నప్పుడు విద్యార్థులను రక్షించవలసిన పోలీసు అధికారులు విద్యార్థులపైబడి వచ్చి బూతులు తిట్టుచూ లాఠీలతో కొట్టారు. విద్యార్థి ఫెడరేషన్ జండాలను, "భోగంమేళాలు నిషేధించాల"నే బానర్లను బలవంతంగా లాగుకొన్నారు. విద్యార్థులను మోదిన పోలీసులలో యీ క్రింది వారిని విద్యార్థులు గుర్తించిరి. సబ్‌యిన్‌స్పెక్టరు కస్తూరి శివరామ్, ట్రాఫిక్ సార్జెంటు పోలీసు నెం. 888, 802, 1710 మొదలైన వాండ్లు. పై దౌర్జన్యమును గూర్చి వెంటనే విచారణజరిపి, బాధ్యులైనవారిని శిక్షించవలసిందిగా జిల్లా విద్యార్థి ఫెడరేషన్ తరపున పై అధికారులకు తెలియజేయుట జరిగింది. అధికార్ల విచారణలో దెబ్బలుతిన్న విద్యార్థులను గవర్నమెంటు డాక్టరుగారిచే పరీక్షింప జేయగా పై విద్యార్థుల దెబ్బలకు గురిఅయినట్లు సర్టిఫై చేశారు.

ఈ దౌర్జన్యాన్ని ఖండించుటకు 11 వ తేదీ సాయంత్రము సంతచెర్వు వద్ద పైండా వెంకటనారాయణగారి అధ్యక్షత క్రింద పట్టణ పౌరుల, విద్యార్థుల అధ్వర్యాన బహిరంగసభ జరిగింది. వెయ్యిమందికి పైగా ప్రజలు హాజరైరి. బహిరంగ సభలో పోలీసుల, మార్కెట్టు వర్తకుల చర్యలను ఖండించుచూ, దెబ్బలు తిన్న విద్యార్థులకు సానుభూతి తెల్పుచూ కాలేజీ లెక్చరర్ అయిన యండమూరి వెంకటరమణగారు, మంత్రిప్రగడ శేషగిరిరావుగారు, కళావంతుల సంస్కరణ సంఘం తరపున కె. సత్యనారాయణ రావుగారు, ట్రేడ్‌యూనియన్ కౌన్సిల్ తరపున మార్కండేయ రాజుగారు విద్యార్థుల తరఫున మండి పాత్రుడు, కందాల కృష్ణమూర్తి, మొక్కపాటి నరసింహమూర్తి, డి. ప్రభాకరమూర్తి, హేమచంద్ర బావన్నారావు, యన్. వి. నరసయ్యగార్లు మాట్లాడారు. బహిరంగసభలో పై దురంతాలకు కారకులైనవారిపై చర్య గైకొనవలసిందిగా తీర్మానించిరి. అధ్యక్షుడు తన అంత్యోపన్యాసములో యీ తీర్మానమును బలపర్చుచూ ఉపన్యసించిరి.

ఆదర్శ ప్రజా సేవకునికి జోహారులు

ఉత్తరవిశాఖ కరవు పరిస్థితులను వివరించి "మీరందరు అచటికివెళ్ళి పనిచేయాలి. అది కరవుప్రాంతం సుమా, భోజన సదుపాయాలు సక్రమంగా ఉండవు. కలో గంజో త్రుక్కెడుతాగి పనిచేయాలి. ఎవరు వెళతారు ?" అని ఆంధ్ర రాష్ట్రరైతుసంఘ కార్యదర్శి అడిగాడు తనచుట్టూ చేరిన వలంటీర్లనుద్దేశించి. నేను వెళతానని నిర్భయంగా ముందుకు వచ్చిన వాళ్ళల్లో గుడివాడతాలూకా లింగవరం గ్రామవాస్తవ్యులైన కామ్రేడ్ రాఘవరెడ్డి ఒకరు. 22సంవత్సరాలవయస్సు.

ఉత్తరవిశాఖలో కరువుపిశాచం ప్రళయ తాండవం చేస్తున్న రోజులవి. ప్రజలు బట్టలు లేక అలమటించిపోతున్నారు. కుటుంబాలకు కుటుంబాలు విచ్ఛిన్నమైపోతున్నాయి. తల్లులు తమ బిడ్డలను, కాసీకి, ఏగాసీకి అమ్ముకొనే స్థితికి దిగజారారు. ఆరోజుల్లో ఆప్రజలమధ్య నిద్రాహారాలు మానేసి ప్రజారక్షణకు పూనుకుని పనిచేశారు ఎనిమిదిమంది వలంటీర్లు. కాని ఆ భయంకర వాతావరణం ఒక్కొక్కరినే లొంగదీసింది ఒక్కొక్కరే రోగ పీడితులయారు రాఘవరెడ్డి అచంచలంగా నిలబడ్డారు. కరువు దేవత అపుడపుడితనిని కూడా తాకడానికి ప్రయత్నంచేసి విఫలమయింది.

కామ్రేడ్ రాఘవరెడ్డి గ్రామ గ్రామాన రైతుసంఘాలు నెలకొల్పారు. రంగాముఠాకు కొంతబలం వున్న ఉత్తర విశాఖలో కమ్యూనిస్టుపార్టీ ధ్వజమెత్తాడు. రంగా అనుచరులలో ముప్పాతిక వంతును కమ్యూనిస్టు పార్టీ వైపుకు తీసుకు రాగలిగాడు. పార్టీ అర్గనైజరుగా రాఘవరెడ్డి అసమాన ప్రతిభ ప్రదర్శించాడు.

రానురాను ఆరోగ్యం క్షీణిస్తూవచ్చింది. విధివిరామమెరుగని రాఘవరెడ్డికి యీమార్పు గోచరించలేదు. అఖరుకు టైఫాయిడ్ వాతబడ్డారు. ఈ నెల 7వ తేదీ రాత్రి ప్రజాసేవకోసం నిర్మించబడ్డ సోంపేట క్యాంపు ఆస్పత్రిలో అసువులను గోల్పోయారు.

రాఘవరెడ్డి మనకికలేడు. కమ్యూనిస్టు పార్టీ మేలిరత్నాలలో ఒకరత్నం జారిపోయింది. అతని సత్సాంప్రదాయాలు పార్టీ సభ్యులకు ఆదర్శాలు.

దూరదేశంలో పార్టీసేవకుగాను అతనిని సమర్పించిన తలిదండ్రులకు మా హృదయపూర్వక సానుభూతి.

అమృతలూరులో ముస్లింల ఐక్యతకు కమ్యూనిస్టుల కృషి

కమ్యూనిస్టుపార్టీ అమృతలూరుప్రజలలో పనిచేస్తున్నకొద్దీ, అనేకవ్యక్తిగత సమస్యలు, కుటుంబసమస్యలు, సాంఘికసమస్యలు, రైతు కూలీప్రజల జీవితసమస్యలు - తప్పతెప్పులుగా పరిష్కారం కావస్తున్నాయి. వీటిపరిష్కారానికి ప్రజలు యిదివరలో ప్రయివేట్లమటూ (బొట్లు), కోర్టులచుట్టూ, గామంలోని కర్రపెత్తందార్లచుట్టూ సంవత్సరాల పర్యంతరం తిరిగి, వ్యయప్రయాసలకు లోనయ్యేవారు.

ఈగ్రామంలో ముస్లింలు 60 యిళ్లవాళ్లున్నారు. లోగడ నాలుగు సంవత్సరాలక్రితం వీరిలో ఒకరు స్త్రీ విషయికంగా ఒక తప్పుచేస్తే, అతనికి అంతాకలసి రు. 1-4-0 అపరాధం విధించారు. అది చెల్లించ నిరాకరించడంవల్ల అతన్ని వెలివేశారు. కాని అతని బంధువులంతా క్రమంగా అతనివెంబడే చేరిపోయారు. వెలివేసిన ముఠాయే చివరకు మైనారిటీపార్టీ అయింది. ఇలా గ్రామంలో రెండు ముఠాలు ఏర్పడ్డందువల్ల అనేకకష్టనష్టాలు సంభవించాయి. మొత్తం మహమ్మదీయ సంఘానికే నష్టం వచ్చింది. ఉదాహరణకు: అదివరలో జిల్లా బోర్డు ఉర్దూ స్కూలు ఒకటి ఉండేది. దాని విషయంలో ఎవ్వరూ శ్రద్ధతీసుకోకపోవడం వల్ల దాన్ని కాస్తా ఎత్తివేశారు. ముస్లిం బాలురకు చదువుకోడానికి ఆస్కారంలేకుండా పోయింది. మసీదు పాడుబడింది. పెళ్ళిళ్ళూ, పేరంటాలూ మొదలయిన శుభకార్యాల్లో ఒకరి కొకరి సంబంధాలు తెగిపోయాయి.

మొట్టమొదట యీరెండు ముఠాలలోనూ ఉన్న 15 మంది యువకులను సమావేశపర్చి, ముస్లింలందరికీ కలుగుతూన్న నష్టాన్ని గుర్తింపచేశాను. రెండుముఠాలూ ఐక్యమవ్వాలని నచ్చజెప్పారు. మరునాడు రాత్రి రెండు ముఠాలలోనూ ఉన్న ముస్లిములను సమావేశపర్చారు. గ్రామంలోని ముస్లింలలో చీలికలుండడంవల్ల ఎలాంటి నష్టాలు వచ్చేందీ, ఐక్యతవల్ల ఎట్టి ఫలితాలు గలిగేదీ, మాట్లాడారు. అంతాకలిసి టీ త్రాగారు. స్పర్థలు అంతరించాయి, అంతా ఒకటైపోయారు. ఆ సమావేశంలో కామ్రేడ్సు రెండు సూచనలు చేశారు:

— ఉభయ ముఠాలు గత విషయాలను మరచిపోవడం.

— ఇకముందెవ్వరు ఏతప్పుచేసినా, అతడెంత అప్తుడైనాసరే అంతాకలిసి అతన్ని సరిదిద్దటానికి పూనుకోవడం.

ఇవి అంతా బాగున్నాయన్నారు.

అమరునాడే ఐక్యతయొక్క ఫలితం కనబడింది. ఉభయులూ కలసి 15 మంది మసీదును బాగుచేసుకున్నారు. చుట్టూ దడ్పు గట్టుకున్నారు. మేమెప్పుడూ యిలాంటి మీటింగు పెట్టుకోలేదని, యింత చక్కగా మాట్లాడుకోలేదనీ, కామ్రేడ్సును అంతా ప్రశంసించారు.

వీరిలో 21 మంది వ్యవసాయ కూలీ సంఘంలో చేరారు. లీగులో సభ్యత్వం చేర్పించాలనీ, ప్రాథమికసంఘం పెట్టుకోవాలనీ, అఫీసు, రీడింగు రూము, ఉర్దూస్కూలు వగైరా, పెట్టుకోవాలనీ యువకులూ, పెద్దలూ ఉత్సాహపడుతున్నారు. రంజాన్ పండుగకు అంతా కలిసి లీగు జెండాను యెగురవేశారు.

ఆదిఆంధ్రులకు రైతుసంఘ సహాయం

కృష్ణాజిల్లా మంత్రిపాలెం గ్రామంలో బట్టల వర్తకులు ఆదిఆంధ్రులకు బట్టలు అప్పుగా ఇస్తున్నారు. విపరీతమైన లాభాలు వేసుకొని, కొంతకాలంగడువుపెట్టి ఆగడువు నాటికి ఎక్కువ ధరను వసూలు చేస్తారు. ఇప్పుడు ఒకరూపాయి ఖరీదు చేసేగుడ్డను తీసుకొన్నవాడు తిరిగి చెల్లించేటప్పటికి 2 రూపాయలు ఈయవలసి వస్తున్నది. ఈ విధంగా 5, 6 కూలీపేటలలో ఆదిఆంధ్రులను దోచుకుంటున్నారు వర్తకులు. కోతలలో వచ్చేధాన్యంతా ఈనాడుకొనుక్కున్నగుడ్డలకు చెల్లించుకోవాలి పాపం ఈ బీదప్రజలు.

గ్రామ రైతుసంఘం వారికి యీవిషయం తెలిసి, వాయిదా పద్ధతిపై బట్టలు కొనవద్దని హెచ్చరించారు. కాని బట్టల అవసరంతో ఎంతో బాధపడుతున్నవారికి, "మీరు బట్టలుకొనవద్దు" అని కబుర్లు చెబితేలాభంలేదు. ఇంకో మార్గం చూపాలి.

గ్రామ రైతుసంఘం విజయలక్ష్మీవీవర్సు కోపరేటివ్ సేల్సు సొసైటీవారివద్ద 6-9-45 న రు. 166-6-0 విలువగల బట్టలను తీసుకు వచ్చారు. కోతలలో తిరిగి డబ్బు ఇచ్చేపద్ధతిని, వడ్డీలేకుండా, ఈబట్టలను ఆదిఆంధ్రులకు సప్లయి చేశారు. పై సహకార విక్రయ సంఘంవారు కూడ ఒక్క దమ్మిడీకూడ లాభం వేసుకోకుండా అపదురరలకు బట్టలను సప్లయి చేశారు.

మంత్రిపాలెం గ్రామ రైతుసంఘమూ, సహకార సంఘమూచేసిన సేవ ఆదర్శప్రాయమయినది. ఇతర గ్రామాలలో కూడ ఆదిఆంధ్రులకు, ఇతర బీదలకు ఈవిధంగా సహాయం చేస్తారని ఆశిస్తాం.

దొంగమార్కెట్టు

నీవు బైటికి పోతావా ? పోవా ? బండి పట్టాల గురించి అడగడానికి ఎవరు నువ్వు" అని కోఆపరేటివ్ మార్కెటింగ్ సొసైటి అధ్యక్షులున్నూ, కాంగ్రెసువాదియూ అయిన శ్రీదంగేటి సత్యనారాయణస్వామిగారు బండ్ల కార్మికులైన నౌడు అప్పలస్వామి "బండి పట్టాలు ఇయ్యండి" అని అడిగినప్పుడు యిచ్చిన సమాధానం.

అసలు ఈ దంగేటి నారాయణస్వామిగారు ఎవరు? రాజమండ్రిలోపూర్వ పట్టణ కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సభ్యులలో ఒకరు. రాజమండ్రిలోని పెద్ద వర్తకులలో జమ చేయదగినవారు. మిల్లు బియ్యాన్ని, మిల్లునుండి వచ్చే పంచదారను - యింకా చాల మిల్లు వస్తువులను అమ్మి లాభాలుగడించుకొంటూనే, మరొక ప్రక్క దంపుడుబియ్యం వగైరాలు కొనాలని ప్రబోధించే ప్రముఖ వర్తకులు.

"రవాణా సక్రమంగా జరగాలి. కరువును పోగొట్టాలి" అని చెప్పి యీ రోజులలో బండిపట్టాలు దొరుకక బండ్లవారు నానా యిబ్బంది పడుతున్నప్పుడు, వీరిదగ్గరవున్న బండిపట్టాలను చూచి, "బండి పట్టాలు యియ్యండి" అని అడిగినందుకు యీ జవాబు ! బండ్లవారు తదితర షావుకార్లను అడిగితే లేదన్నారు. అప్పుడు దేశాభిమానం కలవారని వీరి దగ్గరకువస్తే "పొమ్మనటునా" సమాధానం ?

బండిపట్టాలగురించి బండ్ల సంఘం అనేక అవస్థలు పడుతోంది. హెచ్చుడబ్బు తీసుకున్న షావుకార్ల దగ్గరనుండి డబ్బును తిరిగి వాపసు చేయించింది. కొన్ని పట్టాలను కంట్రోలురేటుకు యిప్పించింది. ఇంకా చాల బండ్లకు పట్టాలు కావలసివున్నాయి. దాన్ని గురించి కలెక్టరుదగ్గరకు డిప్యుటేషను వెళ్ళింది. బండ్లవారి కష్టాలు తీర్చుటకుగా రెవిన్యూ ఇన్‌స్పెక్టరు బండ్లయొక్క లిస్టును తీసుకొన్నాడు. (సంపెద్దు బండ్లు, రెండెడ్ల బండ్లు, జట్కాలు విడివిడిగా ఎన్నిఉన్నాయో వాటి లిస్టు)కాని మళ్ళీ జవాబు లేదు. అందుచేత శ్రీదంగేటి నారాయణస్వామిగారిదగ్గర పట్టాలు ఉన్నాయని తెల్సుకొని, బండ్ల సంఘ కార్యదర్శి వారిదగ్గరకు వెళ్ళి అడుగగా "అ పట్టాలు రైతులకేగాని పట్టణములోని బండ్లవారికి కాద"ని చెప్పారు. అందుచే బండ్ల సంఘంవారు జిల్లా వ్యవసాయశాఖ అఫీసరుకు తెలియజేశారు. ఆయన రాజమండ్రి డిమాన్‌స్ట్రేటరుగారిని పూర్తి వివరాలను తెల్పుకోమని పంపారు. డిమాన్‌స్ట్రేటరుగారు, బండ్ల సంఘ కార్యదర్శి శ్రీ నౌడు అప్పలస్వామి వెళ్ళి పట్టాల విషయం అడిగినపుడు వచ్చిన జవాబులు చూడండి.

డిమాన్‌స్ట్రేటర్: "పట్టాలు ఊరిలోని బండ్ల వారికి యిచ్చారా ?"

నారాయణస్వామిగారు: "ఊఊరి బండ్లవారికి యియ్యలేదు; రైతులకు యిచ్చాము."

డి: "రైతులకు మేము యిస్తూవున్నాము కదా ! మళ్ళీ మీరు రైతులకే ఇస్తూ వుంటే, యిక్కడ బండ్లవారికి ఎట్లా ? బజారులోనివర్తకులు సరుకును దాచేస్తున్నారు. ఇది కో-ఆపరేటివ్ సొసైటిది. కా [illegible] బండ్లవారికి అమ్మవచ్చు మగా ! [illegible] బండ్లు పట్టాలు లేక మూలపడి [illegible] రవాణా ఏవిధంగా సాగుతుంది ? రైతు [illegible] తప్ప తతిమ్మావారికి అమ్మకూడదని ఏదైనా గవర్నమెంటు ఉత్తరం ఉందా ?"

నా: "గవ [illegible] దగ్గర నుండి నాకు ఏమీ [illegible] లేదు. మా యిష్టంవచ్చిన వారికి [illegible] ము. అది మా సొసైటీ మెంబ [illegible] ప్రకారం జరుగుతుంది. మేము [illegible] చేసినవారిలిస్టు కో-ఆపరేటివ్ [illegible] అనుమతి పొంది వస్తు [illegible] ఇప్పటివరకు మేము పట్టాలు బం[illegible] ఇయ్యలేదు. యికనుండి మా [illegible] రాదు"

డి: "[illegible] మీ దగ్గర ఎన్ని పట్టాలు ఉ[illegible] చూపిస్తారా ? ఏఏ రైతుకు యి[illegible] లిస్టులు చూస్తాము యిస్తారా!"

నా: ([illegible]) "[illegible] ఈవిధంగా అడగడానికి [illegible] లేదు. కావలిస్తే మీరు [illegible] మూలంగా వ్రాస్తే జవాబు యి[illegible] ప్రెసిడెంటు హోదాతో చెప్ప[illegible]" అని అన్నారు.

డి[illegible] టరుగారు గౌరవంగా వచ్చి అడి[illegible] కి వ్రాతమూలకం[illegible] యీ ప్రెసిడెంటుహోదా మనిషి అ[illegible] చుస్తారా అనేదే అను మాన[illegible]

80 [illegible] కలిగిన రాజమండ్రి పట్టణములో ప్ర[illegible] తిండిని రవాణాద్వారా కలుగజే[illegible] కూటికికూడా ప్రాకులాడే [illegible] కష్టాలు పోవాలంటే యావత్తు [illegible] బండ్లవారి కోర్కెలకొరకు పోట్లాడా[illegible]

పట్టణ [illegible] బండ్లవారిని వద[illegible] బండిపట్ట[illegible] (వ్యవసాయపు [illegible] వారు [illegible] ఇస్తున్నారని చెప్ప[illegible] టూయున్న [illegible] గేటి నారాయణస్వామి గారిలాంటివా[illegible] బండి వారికి [illegible] యిప్పించే [illegible] ప్రజలందరూ చెయా[illegible] అధికారు[illegible] చర్య తీసుకోవాలి.

*

నె[illegible] జిల్లా కంభంపాడు గ్రా[illegible] 8-9-45 [illegible] వెంకటశెట్టిగారి మిల్లు గుడ్డకో[illegible] కాని ఆయన బీదప్ర[illegible] లకు అవ[illegible] చడానికిప్రయత్నించ[illegible] ఈసంగ[illegible] అక్కడికి వచ్చిన జిల్లా రైతుసం[illegible] కార్యదర్శి బి. సి. కొండయ్య గారికి [illegible] డి. ప్రజలూ, కొండయ్యగారూ రివెన్యూ [illegible] గారికి ఈవి[illegible] తెలియ[illegible] రెవెన్యూ ఇనస్పెక్టరు గారి వెంటనే [illegible] నున్న స్టాకును స్వాధీనము చే[illegible] న్నారు. సందోరాద్వారా [illegible] లకు అ[illegible] ను అమ్ముతామని తెలి[illegible] అమ్మి[illegible] వ్యాపారి ఇకముందు [illegible] ఎన్నడు [illegible] మనని ప్రమాణచెప్పుకొన[illegible] ప్రజల[illegible] అందజేయ[illegible] చప్పిడి [illegible] మయ్య[illegible] (కోటితీర్థం సు[illegible] పటు) [illegible] కృషి [illegible] రు.

అస్పృశ్యుల అవమానాలు

1945 వ సంవత్సరము, అగస్టు 8 బుధవారం. దక్షిణహిందూదేశము రాజపాళయంలో "లక్ష్మీభవనం" అనే కాఫీహోటలు. అహోటలులో మధ్యగా జగద్విఖ్యాత్ శ్రీ మన్నారయణుని ఫోటో, దానిక్రింద నిరంతరం వెలిగే చిన్న పవరులైటు. కుడిప్రక్క గాంధీమహాత్ముని పెద్ద చిత్రం. ఎడమప్రక్క జవహర్ లాల్‌నెహ్రూ బొమ్మ.

ఆ హోటలు సమీపమునే హరిజన సేవా సంఘ అఫీసు. అనతిదూరంలో కాంగ్రెసు జండాల పునఃప్రతిష్ఠాపన.

స్వర్గీయ యం. సి రాజాచే ప్రవేశపెట్టబడిన "సాంఘిక పౌరసత్వపు హక్కుల అక్టు" అమల్లోనే ఉంది; రద్దుకా లేదు ! ఆ వూరులో స్పెషల్ మేజస్ట్రేట్ లా - అండ్ అర్డరును కాపాడే పోలీసు సైనులు కూడా వున్నాయి సుమండీ.

ఇక వినండి.

పుస్తూకు మీనాక్షిపురపు [illegible]వాని — అదిద్రావిడ - హిందూ మతానికి అస్పృశ్యుడు - కాంగ్రెసు "హరిజనుడు" జన పూబల రాజా శుద్ధ ఖద్దరుతో అ[illegible]డికి వచ్చారు.

హిందువులు, మహమ్మదీయులు, పారసీయులు - ఆంగ్లో యిండియన్లు, ఇతర దేశీయులు - క్రైస్తవులు ఆ హోటలుకొనికి వెళ్లుతున్నారు. సగౌరవముగా విందులారగించి తిరిగి వచ్చుచున్నారు.

ఖద్దరుధారి - కాంగ్రెసు సంఘ సభ్యుడు పూబలరాజు కూడా హోటలులో ప్రవేశించాడు.

"మొన్న హరిజన సేవాసంఘ సభకు రాలేదేమోయ్" అన్నాడొక ఎత్రచౌదరి.

"ఎన్న పస్తావని నాకీ చాలా కనిపెట్టకున్నాను. పోయ్" అన్నాడొక మహమ్మదీయుడు.

"ఒరే వీడు ఆదిద్రావిడ కాడరోయ్" అన్నాడు అట్లాకోలే మరో హిందూ. అతనండే అవునని ధృవపర్చుకుని, సర్వర్లు - బ్రాహ్మలు - నర్దన చేసేవారు. పూబలరాజును వెలుపలకు నెట్టి అవమానపర్చినారు.

*

తరతరాలనుండీ అగ్రజాతి హిందువులు నిస్సహాయులైన అస్పృశ్యులచేత బలవంతంగా చాకిరీ చేయించుకొని, తమఇష్టమొచ్చినంత కూలి యివ్వడం మామూలు.

ఇది మొన్న మొన్ననే షోలాపూర్ జిల్లా ఫెటీసావ్ గ్రామములో మరీ వికృతరూపం దాల్చింది. అస్పృశ్యులు హిందువుల కోరినట్లుగా వెట్టిచాకిరీ చేయనందున అస్పృశ్యులకు అవూరిలో ఏమీ దొరకకుండా చేశారు. బియ్యం - సరుకులు - అమ్మేవారు హిందువులేగా ! అమ్మనన్నారు. అస్పృశ్యులు మరో గ్రామానికివెళ్ళి నివసించాలని అగ్రజాతి హిందువులు జిల్లా మేజస్ట్రేటుకు అర్జీ పెట్టారు !

ఎంతో "పవిత్ర"మని చెప్పుకునే హిందూ సమాజంలో అస్పృశ్యుని స్థానం ఇది ! వేరే యిళ్లు - వేరే కాపురాలు - వేరే హోటళ్లు, భోజనాలు ! అన్నీ వేరుగా ఉండాలి. అవమానాలు భరించాలి. కాని ఎన్నికల విషయం వచ్చేసరికి మాత్రం వేరే నియోజకవర్గాలు పనికిరావట ! ఏమి న్యాయమో పాఠకులే ఊహించుకోండి !

— యన్. హరి.

(రాష్ట్ర షెడ్యూల్డ్‌జాతుల ఫెడరేషన్)

బాలసంఘకృషి: తలిదండ్రుల మెప్పు

తిప్పగుండూరు బాలసంఘ 3వ వార్షికమహాసభ

గుంటూరు జిల్లా యువజన మహాసభలో ద్వితీయ బహుమానం పొందింది తిప్పగుండూరు బాలసంఘం. ఈ నెల 5వ తేదిని కమ్మలపండుగగా జరిగిన 3 వ వార్షిక మహాసభకు శ్రీగొల్లపూడి సుబ్రహ్మణ్యం బి. ఎ. (బోర్డు ఉన్నత పాఠశాల టీచరు) గారు అధ్యక్షత వహించారు. ఉపన్యాసకులుగా మరొక ఉపాధ్యాయులు డి. వెంకటేశ్వర్లుగారు దయచేశారు. 1500 మంది ప్రజలు తమ ముద్దుబిడ్డల కార్యకలాపాలు చూడ్డానికి ఉత్కంఠతతో నిరీక్షిస్తూకూచున్నారు. కామ్రేడ్ గంటా అనంత లక్ష్మణాచార్యులుగారు సందేశాలువినిపించారు. శ్రీచలసాని వాసుదేవరావుగారు, వార్షికసభ జయప్రదంగా జరగాలని బాలబాలికలను ఆశీర్వదిస్తూ వ్రాశారు. జిల్లాకమ్యూనిస్టుపార్టీ కార్యదర్శి కామ్రేడ్ మోటూరి హనుమంతరావు బాలబాలికల అభివృద్ధికి ఆనందిస్తూ "మీపని యింకా ఉత్సాహంగాకొనసాగించండి" అని హెచ్చరించారు. అధ్యక్షులు భారత దేశ పురోభివృద్ధికి మూలకందం బాలబాలికలు; అట్టివారిని నిర్లక్ష్యంచేసి ఏ జాతీ ముందడుగు వేయలేదు; అని ఉపన్యసించారు. డి. వెంకటేశ్వర్లుగారు స్కూలులో ఉపాధ్యాయులు - బయట బాలసంఘాలని బాలబాలికలను ఈవిధంగా అభివృద్ధిచేస్తే మనదేశ భవిష్యత్తు ఉజ్వలంగా ఉండదా ? అని ప్రశ్నించారు. తాలూకా యువజనసంఘం తరఫున కామ్రేడ్ గరటయ్య, గ్రామసంఘ కార్యదర్శి వేమూరి రాఘవయ్య, బాలసంఘ అర్గనైజరు అచ్చంశెట్టి కోటేశ్వరరావు యొక్కకృషిని అభినందిస్తూ ఉపన్యసించారు. ఉపన్యాసాలు అయ్యాక ఆటల్లో - పాటల్లో పోటీచేసి గెల్చినవారికి బహుమతులు పంచబడ్డాయి. తర్వాత బాలబాలికలు ప్రదర్శించిన "అల్లరి మూర్ఖం" అనే నాటకం ప్రజల దృష్టిని అద్భుతంగా అకర్షించింది. మూర్ఖం అనే పోకిరిబాలుడు బాలసంఘంలో చేరాక బాగుపడతాడు—యిదీ కథ సారాంశం. నాటకలో ప్రతి పాత్రధారి అభినయంలో - ఉచ్చారణలో మంచి రాణింపు చక్కంజూపించారు. చివర "టాన్యా" బుర్రకథ చెప్పారు. "ఈ పిల్లలు ఎంత వాళ్ళయ్యారురా" అని తల్లిదండ్రులు మెచ్చుకుంటూ ఇండ్లకు వెళ్ళారు.

భారతయోధుల సాహస గాథలు

బ్రిటిష్ వార్తాసంస్థలు వీటిని మరుగుపరచాయి

బర్మాయుద్ధం ముగిసింది దుష్టశత్రువు [illegible] కంపై సంతకం చేశాడు. సామ్రాజ్యవాదుల కలలో నాలుకగా ఉన్న వార్తా సంస్థలు బ్రిటిష్ సేనల సాహసాన్ని గురించి, వారి శక్తిసామర్థ్యాలను గురించి కుప్పలు తెప్పలు కథలు కురిపించాయి. భారత యోధుని పాత్రను మరుగుపరచాయి. యుద్ధవిము క్తం వలన మన జాతీయపత్రికలు కూడా వీరు నిర్వహించిన ఉజ్వలపాత్రను గు[illegible] చ ను. బర్మారంగంలో భారత సైనికులు ప్రదర్శించిన సాహసము, యుద్ధకుశలత ఎటా కైనాగర్వకారణాలు కాగలవు. బ్రిటిష్ అధికారవర్గం మరుగుపరచిన భారతయో[illegible] సాహసగాథలను 'పీపుల్స్‌వార్' మిలిటరీ విలేఖరి సేకరించాడు. సెప్టెంబరు 2 వ [illegible] పీపుల్స్‌వార్' సంచిక వీటిని ప్రచురించింది. వాటిలో ముఖ్యఘటనలను ఇక [illegible] ప్రకటిస్తున్నాము.

★

ఆరకాన్‌లో 14 వ మిత్రసేన ఎదురు దాడి ప్రారంభించిన రోజులవి. దానిలోని 5 వ భారతపటాలం దుర్గమమైన అడవుల గుండా దూసుకుపోయి శత్రువుపై దెబ్బతీసింది. ఈ పటాలంలో మూడింట రెండువంతులు భారతీయులే. మొదటి దెబ్బకు ముగ్గా వశమయింది. మాయు ద్వీపకల్పంలోకి చొచ్చుకు పోసాగింది. కాని ఇక్కడ జపానువారు ఎదురుదెబ్బ తీశారు. 14 వ సేనలోని 7 వ పటాలాన్ని చుట్టుముట్టారు. 20 రోజులు ఈ పటాలం అద్వితీయమైన సాహసంతో ప్రతిఘటించి నిలిచింది. ఈలోగా ఇతర భారతీయ దళాలు దీని రక్షణకు వచ్చాయి. చివరకు, శత్రుముట్టడిని ఛేదించిన తరువాత ఈ 7 వ పటాలం విశ్రాంతి తీసుకోడానికైనా ఆగకుండా, శత్రువును వెన్నంటిపరిమి, 3000 మందిని హతమార్చింది.

మాతృదేశాన్ని కాపాడారు

అదే సమయంలో జపాను సేనలు భారత దేశం మీదికే దాడి ప్రారంభించాయి. జపాను వారి ఈ కార్యక్రమాన్ని బ్రిటిష్ పత్రికలు దుంకన చేశాయి. కాని ఈ దండయాత్రను ప్రతిఘటించినవారికి తెలుసు అదెంత ప్రమాదకరమైనదో. భారత యోధుల అచంచల ధైర్యసాహసాలే శత్రువును వెనుక్కు తరిమి కొట్టి మాతృదేశాన్ని కాపాడాయి. జపాను వారు అస్సాం - బెంగాలు రైల్వేవైపు అడుగులు సాచుకుంటూ ముందుకురికారు. అటు చూస్తే, బెంగాల్‌రాష్ట్రం కరువు కాటకాలతో అల్లకల్లోలంగా ఉంది. అపరిస్థితుల్లోనేగాని జపానువారు అ రైలు మార్గాన్ని వశపరచు కున్నట్లయితే. అస్సాం బెంగాల్‌ల గతి ఏమయ్యేదో! శత్రువు ఇంఫాల్, కొహిమా నగరాలను ఒకదానితో ఒకటి సంబంధం లేకుండా చేశారు. కొహిమా రక్షణల దుర్గాలను ఛేదించారు. అక్కడి మిత్రసేనలు సర్వనాశనమయిపోతాయేమో అనిపించింది.

కొహిమాను కాపాడ్డానికని యూరప్ నుంచి 2 వ బ్రిటిష్ పటాలాన్ని విమానాల మీద అర్జంటుగా తీసుకొచ్చారు. దారి పొడుగునా దీనికి విజయ పరంపరలు జరిగాయి. చివరకు యుద్ధరంగం చేరుకుంది యీ బ్రిటిష్ పటాలం. ఇంతంతయి చేసి జరిపిన బ్రిటిష్ ప్రచారపు బండారం అంతా బయట పడింది జపానువారి దెబ్బలకు ఈ బ్రిటిష్ పటాలం నిలవలేకపోయింది. 14 వ మిత్రసేనలోని 7వ భారత పటాలంవచ్చి దీనిని రక్షించింది. అంతేకాదు. 12 రోజులపాటు హోరాహోరి యుద్ధంచేసి, జపానువారిని చితుకగొట్టి కొహిమాను కాపాడింది కూడా ఈ భారత సేనే.

ఈ కొహిమా విజయంతోనే బర్మాయుద్ధ పరిస్థితులు పూర్తిగ మారాయి. జపానువారి భారతదేశ దండయాత్ర కార్యక్రమాన్ని తలక్రిందులు చేసింది విజయమే. దీనిని 2 వ బ్రిటిష్ పటాలపు విజయంగానే బ్రిటిష్‌వార్తా సంస్థలు ప్రచారం చేశాయి. అంతేకాదు. కొహిమా యుద్ధంలో చనిపోయిన బ్రిటిష్ యోధులకు ఒక స్మారక చిహ్నాన్ని కూడా నిర్మించారు. 7 వ భారత పటాలంలోని పంజాబీ, గూర్ఖా యోధుల ప్రసక్తే లేదు.

ఈ 7 వ భారత పటాలం కొహిమా విజయంతో ఆగలేదు. కొహిమానుంచి ముందుకు సాగి, ఇంఫాల్ నగరాన్ని కూడా శత్రుముట్టడి నుంచి కాపాడింది.

భారత పటాలం సాధించిన ఈ విజయాల ఫలితంగా, మిత్రసేనల ఎదురుదాడి విజయవంతంగా సాగే అవకాశాలేర్పడ్డాయి. మిత్రసేనాధిపతి లూయిమౌంటు బేటన్ శత్రువును తెప్పరిల్లే వ్యవధి నివ్వకుండా సేనల్ని ముందుకు నడిపాడు. కొద్దిరోజుల్లోనే ఉత్తర బర్మా అంతా శత్రువిశేష మయింది.

బర్మాలో రంగూను తరువాత ప్రధాన స్థానం మాండలేది. ఈ నగరంలో మొట్ట మొదట కాలుపెట్టే గౌరవం 2 వ బ్రిటిష్ పటాలానికి చెందాలని బ్రిటిష్ సేనానాయకుల సమావేశంలో తీర్మానించారు.

2 వ బ్రిటిష్ పటాలం బయలుదేరింది దానికి పార్శ్వ రక్షకులుగా 19 వ, 20 వ భారత పటాలాలు నడిచాయి. అ రోజు జపానువారు ఎక్కడికక్కడ తమ సే[illegible] వెనుక్కు మరలిస్తూవచ్చారు. 2 వ బ్రిటిష్ పటాలం పని అందువల్ల [illegible] స్వీటో సునాయాసంగా వశ[illegible]ది.

ఈ దండయాత్రలో [illegible] ఈమూడు సేనలు మాండలే [illegible] తూన్నాం. మిత్రసేనానాయకు [illegible] అ నగరాన్ని వశపరచుకోవడ [illegible] జపాను వారు తమ సేనల్ని మాండలే [illegible] కరించేలాచేసి, మరోవైపున [illegible] గర్తకోకి చొచ్చుకుపోయి. [illegible] సాగిపోవడం వారి ప్రధాన [illegible]మం.

సైమూసు సేనలు మాం[illegible] దగ్గర, 7 వ భారత పటా[illegible] ముందుకుసాగి మాండలేకి దిగువను సా[illegible] అనేచోట చింద్విన్ నదిని దాటిం[illegible] నదిని మొట్ట మొదట దాటినవారు [illegible] సైనికులే) బర్మాలోని జపాను సేన[illegible] చీల్చింది. రంగూన్ వైపు తిరిగిం

మాండలే విజ[illegible] భారతసేనదే

ఈలోగా 2 వ [illegible] పటా[illegible] పార్శ్వ రక్షకులుగావున్న 1[illegible] పటాలం ముందుకు లంఘించి, [illegible] తీసుకుంది. తీవ్ర యుద్ధం జరిపి [illegible] ప్రవేశించింది. ఈ విజయంలో [illegible] గసాన్‌[illegible] దళాలు ఎంతో తోడ్ప[illegible]

బ్రిటిష్ [illegible] కుల నిర్ణయ ప్రకారం ఈగౌరవా[illegible] దవలసిన 2 వ బ్రిటిష్ పటాలం [illegible] అంతా సిద్ధమైతే నగరం[illegible] కి తీరిగా ప్రవేశిద్దామని - ఎక్కడో [illegible] కాసుక్కూచుంది!

మురుగనులపైకి దాడి

[illegible] కష్టపడి యూరప్‌నుంచి తెప్పించిన [illegible] వ బ్రిటిషు పటాలానికి ఎలాగైనా గౌర[illegible] లభింప జేయాలనుకున్నారు బ్రిటిష్ సే[illegible]నాయకులు. బర్మా చమురుగనులను సా[illegible]చే గౌరవం వీరికి చెందాలన్నారు.

ఈ చమురుగనులకు పోయేదారిలో పోపా [illegible] ఉంది జపానువారు దీనినొక దుర్భే[illegible]మైన కోటగా మార్చారు. 2 వ బ్రిటిషు [illegible] యోధులకు ఈపర్వతయోరకరాని [illegible]ది. అక్కడ నుంచి ముందుకు నలలేకపోయారు. ఈలోగా 33 వ భారతీయ పటాలంలోని పంజాబీ గూర్ఖా యోధులు మరోవైపునుంచి విజృంభించి, బర్మాచమురు గనులను స్వాధీనం చేసుకున్నారు.

2 వ బ్రిటిష్ పటాలం పోపా పర్వతం దగ్గరే ఇరుక్కుపోయింది. ఆ ప్రాంతంలో యుద్ధం చేస్తూన్న భారతీయ సైనికులు కొందరువచ్చి, అక్కడి శత్రుశిబిరాల్ని చితకగొట్టేంతవరకు బ్రిటిష్ పటాలం ముందుకు కదలలేకపోయింది. ఈ సందర్భంలో గమనించ వలసిన విషయం ఏమంటే, ఈ విధంగా సాయంచేసిన భారత సైనికులు, పూర్వం మిలిటరీసంప్రదాయంలేని తరగతుల నుంచి వచ్చినవారు. ఇక ఈ 2 వ బ్రిటిషు పటాలంవల్ల లాభం లేదనుకొని, ఉక్రాంతి సేటుతో దానిని వెనుక్కు పంపించేశారు.

బర్మాప్రజల తిరుగుబాటు

ఇక రంగూన్ని వశపరచుకోవడం ప్రధాన కార్యక్రమమయింది. ఈలోగా మార్చి 27 వ తేదీన బర్మాప్రజలు జపానువారిపై తిరుగుబాటు ప్రారంభించారని తెలిసింది. ఈవార్త మిత్రసైన్యాల కందరికి అమితోత్సాహం చేకూర్చింది. ఇక జపానువారి పని అయిపోయిందని అందరూ నిర్ధారణచేసుకున్నారు.

టాంగ్‌హు జిల్లా అంతా గెరిల్లా దళాలచేత విముక్తి చేయబడింది. బర్మా గెరిల్లా దళాలు టాంగ్‌హు నగరంమీదికి వస్తున్నాయని విని, ఆ ప్రాంతంలోని బ్రిటిష్ సేనాధిపతి "మేము వచ్చేవరకు ఆగండోయ్" అని కబురుపంపాడట. "విజయోత్సాహంతో ముందుకు సాగుతూన్న నా దళాలను ఆపడం ఎవ్వరి తరమూకాద"ని గెరిల్లా నాయకుడు జవాబు పంపాడట.

రంగూన్ విజయంలో భారతీయులదే అగ్రస్థానం

జపాను సేనలు చిందరవందరగా పారిపో సాగాయి. 14 వ మిత్రసేన రంగూన్‌వైపు లంఘించింది. ఎక్కడికక్కడ గెరిల్లాదళాలు వచ్చి సాయంచేయ సాగాయి. భారతీయ సైనికులు అరణ్యాల్లో పోరాడే పద్ధతుల్లో మొనగాళ్ళయారు. పారిపోతున్న జపాను దళాలను గెరిల్లాదళాలతోకలిసి చీల్చి చెండాడ నారంభించారు.

పట్టణం తరువాత పట్టణంకు 14 వ సేన వశమవుతూ వచ్చాయి. కాని, చెప్పవలసిందేమంటే - మిత్రసేనలు రాకముందే జనరల్ ఆంగ్‌సెన్ గెరిల్లా దళాలు వాటిని శత్రువిశ్శేషం చేసి సిద్ధంగా ఉంచాయి. ఈ రహస్యం మాత్రం ఇంతవరకు పత్రికా ప్రపంచంలో బయటపడలేదు.

ఇక రంగూన్ పట్టం. ఆ మహానగరాన్ని మొట్టమొదట ప్రవేశించింది 26 వ భారత పటాలంలోని భారతీయసైనికదళాలే. అంతకు ముందే బర్మా గెరిల్లాయోధులు అనగరాన్ని స్వాధీనం చేసుకొని మిత్రసేనల రాకకోసం ఎదురుచూస్తున్నారు.

ఇదీ బర్మాయుద్ధంలో బయటికి పొక్కకుండా ఉండిన కథ.

కొద్దిరోజులకిందట ఒకవార్త వెలువడింది. మొన్న జరిగిన సింగపూరు ఆక్రమణలో కూడా మొట్టమొదట ప్రవేశించిన దళాలు భారతీయదళాలే. ఈ విధంగా మిత్రసేనల తిరుగుదాడి ప్రారంభమయిన క్షణంనుంచి ప్రధాన పాత్ర నిర్వహిస్తూ, ముఖ్యవిజయాలు సాధించినది భారతదేశ వీర సంతానమే.

వీరిలో అనేకులు మొన్న మొన్నటివరకు నాగలిపట్టి సేద్యం చేస్తూన్న రైతుబిడ్డలు. మొదట వారు జీతపు రాళ్ళకోసమే సైన్యములో చేరారు. మరికొందరు తమ వంశపు క్షాత్ర సంప్రదాయాలను నిలబెట్టడానికి చేరారు. కాని బర్మాయుద్ధం వీరిలో నూతన చైతన్యం కలిగించింది. క్రొత్తదనాన్ని చేకూర్చింది. ఫాసిస్టుతత్వం యొక్క నిజస్వరూపాన్ని వీరు గుర్తించారు. అంతేకాదు. తమ సైనికశక్తిలో మునుపెన్నడూలేని ఆత్మ విశ్వాసం పెంపొందింది. తమకన్నా గొప్పవాళ్ళమని దంబాలు కొట్టే బ్రిటిష్ సైనికులకన్నా తామే మెరుగని అనుభవంమీద గుర్తించారు. బ్రిటిష్ సైనికుల మన్ననలను పొందారు.

ఫాసిస్టు పిశాచిమూకను మాతృదేశ పొలిమేరలనుండి తరిమిగొట్టి, దేశనాయకుల ఏకమవడానికి - సామ్రాజ్యవాద దాసివత్వం నుండి దేశాన్ని విముక్తిపరచడానికి, మహదవకాశాన్ని ప్రసాదించింది ఈ వీరసంతానమే. వీరి సాహస గాథలకు భారత జాతి అంతా గర్వపడాలి.

భవిష్యత్తులో తన మాతృదేశానికి శత్రుభయం లేకుండా కాపాడగలమనే గుండెనిబ్బరంతో తిరిగి వస్తున్నారు భారతయోధులు.

స్వార్థపరులకు తగిన జవాబు

రాయవరం సొసైటీని ప్రగడ కోటయ్య ముఠావారు నాశనంచేయ చూస్తున్నారని, యీ ముఠాయొక్క కుటిల ప్రయత్నాలు నెరవేరకుండా చేయులకు దాము ప్రతిఘటించదున్నామని, 60 ఏండ్ల వయోవృద్ధు కొన్నిపాటి నరసింహంగారు, 2-9-45 వ తేదీన బందరులో జరిగిన చేనేత పారిశ్రామికుల సమావేశంలో తెలియపరచారు. వీరురాజకీయపార్టీలతో ప్రమేయం లేకుండా, నేతపారిశ్రామికుల శ్రేయస్సుకై కృషిచేస్తున్న పెద్దలు. వీరి నోటవెంట యిటువంటి ఆగ్రహ వాక్యాలను విన్నామంటే ప్రగడ కోటయ్యగారి ముఠా చేస్తున్న ధర్మ లెటువంటివో, పారిశ్రామికుల కడగండ్లను కడతేర్చుటకు సంఘావశ్యకత ఎంతవున్నదో తేటతెల్లమవుతుంది. ప్రగడ ముఠావారు కృష్ణాజిల్లాలోనేగాదు-రాష్ట్రవ్యాపితంగా చేస్తున్న చర్యలు అనేకంగావున్నాయి. ఈ పరిస్థితులను గమనించియే ఇటీవల పారిశ్రామికోద్యమ శ్రేయోభిలాషులు బెజవాడలో సమావేశమై, ఆంధ్రరాష్ట్ర చేనేత పారిశ్రామిక సంఘస్థాపనకు తీర్మానం గావించారు. జిల్లా కమిటీలను యేర్పరచవలెనని సూచనలు చేశారు.

కృష్ణా, గుంటూరు, తూర్పుగోదావరి, పం గోదావరి, నెల్లూరు జిల్లాలలో జిల్లా కమిటీలు ఏర్పడినాయి.

కృష్ణాజిల్లా సమావేశానికి 9 కేంద్రాల ప్రాతినిధ్యం

కృష్ణాజిల్లా చేనేత పారిశ్రామిక ప్రతినిధుల సమావేశం 2-9-45తేదీని బందరులో శ్రీ మెల్ల వీరయ్యగారిఅధ్యక్షతను జరిగింది. జిల్లాలో 9 కేంద్రాలనుండి 75 గురు పారిశ్రామిక ప్రతినిధులు హాజరైనారు. "లేరా పిరాకిహక్కులవ్ చేనేత కార్మికా పోరాడి గెలుపొందగవ్" అనే గీతాన్ని కవ్వందొడ్డి కామ్రేడ్ పాడుతూ సమావేశాన్ని ప్రారంభించారు. కృష్ణాజిల్లా చేనేత పారిశ్రామిక సంఘానికి అర్గనైజరుగానుండి, జిల్లాలో మారుమూలలకు ఉద్యమాన్ని వ్యాపింపచేసిన కామ్రేడ్ [illegible] సమావేశ [illegible] గురించి యిలాచెప్పారు. "పారిశ్రామికు యుద్ధకాలంలో తమకు కల్గిన ప్రమాద పరిస్థితులకు ఎదుర్కొని తమ జీవితాన్ని నిలబెట్టుకొనడానికని ఎన్నో త్యాగాలుచేసి కష్టనష్టాలను భరించి పారిశ్రామికోద్యమాన్ని నిర్మించుకున్నారు. కాని మాస్టరు వీరన్లు.వర్తకులు, ప్రగడ కోటయ్య ముఠా నాయకత్వంక్రింద చేరి యీసంఘాన్ని తమ స్వప్రయోజనాలకోసం [illegible] హస్తగతం చేసుకొని, ఈ [illegible] ద్యమాన్ని నిర్మూలం చేయ పూనుకొన్నారు. [illegible] సంఘ విచ్ఛిన్నకారుల నుండగాలనుండి పారిశ్రామికులను, ఉద్యమాన్ని కాపాడుకోడానికి నేడు ఇక్కడ సమావేశమైనాము."

ఆంధ్రరాష్ట్ర ట్రేడుయూనియన్ నాయకుల కామ్రేడ్ పోలేపెద్ది నరసింహమూర్తి సమావేశాన్ని ప్రారంభిస్తారని [illegible] చెప్ప కామ్రేడ్ పాట ముగించాడు.

సమావేశాన్ని ప్రారంభిస్తూ కామ్రేడ్ నరసింహమూర్తి యిలా చెప్పారు:

ఆంధ్రరాష్ట్రసంతటా చేనేత పారిశ్రామికుల సంఘ నిర్మాణం

"[illegible]ద్ధం వచ్చా[illegible] ప్రజ[illegible] నిత్యం కావ[illegible] వస్తువుల ధరలు కొనలేనంత ఎక్కు[illegible] పెరిగిపోతుంటే సరుకును దొంగవ్యాపారులు చేస్తుంటే ప్రజలు పోరాడాలి [illegible] నికి కమ్యూనిస్టుపార్టీ కంట్రోలువిధానం [illegible] రమని చెప్పింది. కాని, కంట్రోలు [illegible]లో పారిశ్రామికుల మజూరీలు తగ్గించు[illegible] న్నలను కమ్యూనిస్టులు వ్యతిరేకించు[illegible] మజూరీలు గ్యారంటీ చెయ్యాలని [illegible] కనచేస్తారు. పారిశ్రామికాభివృద్ధిద్వారా [illegible]లో నిరిసంపదలు పెరుగుతాయని, ప్లాను [illegible]రం పారిశ్రామికాభివృద్ధి వస్తుసంపదల [illegible] జరిగినపకాన నిరుద్యోగభీతి అవసరం [illegible]దు. "మొత్తం పారిశ్రామికాభివృద్ధిలో [illegible] పరిశ్రమ మిళితంకావాలని యీలోపు [illegible]శ్రామికుల జీవన భృతికి [illegible]లోటు [illegible]కుండునట్లు పారిశ్రామిక సంఘాలు [illegible] కోకవచెయ్యాలని" తెలియజేశారు.

[illegible]రువాత కృష్ణాజిల్లా కమ్యూనిస్టు కమిటీ [illegible] దర్శి కామ్రేడ్ చలపతిరావు యిలా [illegible]నారు.

"ఈ 2 సంవత్సరాలలో కమ్యూనిస్టులుగా [illegible] పారిశ్రామికులు బలమైన పారిశ్రామిక సంఘ అవసరాన్ని గుర్తించి, ప్రచారం [illegible], జిల్లాలో మారుమూలలకువెళ్ళి,ఛాత్రిం [illegible] తిరిగి, ఈరోజున జిల్లాలో బలియమైన [illegible]మాన్ని నిర్మించారు. నెలకు రు. 150 [illegible] సంపాదించే నిపుణులైన కమ్యూ[illegible] చేనేత పారిశ్రామికులు తమ సంపా[illegible]దనను [illegible]త్యజించి నెలల తరబడి జిల్లాలో సం[illegible]ం చేశారు. పారిశ్రామికుల లెక్కలు తయారుచేసి, నూలు రేషనింగును పక్రమంగా అమలుజరుప గలిగారు. కృష్ణాజిల్లా చేనేతపారిశ్రామిక సంఘానికి కమ్యూనిస్టులు ప్రాణంవలె నున్నారు. ప్రజాసేవయే దృష్టిలో పెట్టుకుని పని చేస్తున్న కమ్యూనిస్టులకు కార్యవర్గంలో స్థానం లేకుండాచేసింది ప్రగడ కోటయ్యముఠా. వర్తకులను, మాస్టరు వీవర్లను నామినేట్ చేసింది. పారిశ్రామికులు పోరాడి తమ ప్రతినిధులుగా 3 రు కమ్యూనిస్టులను యెన్నుకునేటట్లు చేశారు. పారిశ్రామిక ఉద్యమం బలమైన ప్రజాపుద్యమంగా బలపడటం ప్రగడకోటయ్య ముఠాకు ఇష్టంలేదు. ప్రజాస్వామ్య సూత్రాల ప్రకారంఉద్యమాన్ని నిర్మించుటకు వ్యతిరేకించారు. అనేక రాజకీయ గ్రూపుల ఐక్యత వల్లనే ఏ ప్రజాసంస్థ అయినా బలపడుతుంది. [illegible] ఒక గ్రూపుక్రింద అందరూ ఉండాలంటే, సాధ్యపడదు. ఉద్యమం చిన్నాభిన్న[illegible]మైపోతుంది అందరూకలసిఉండాలనివాదించే కమ్యూనిస్టులను వెళ్లగొట్టుతున్నారు కోటయ్యముఠావారు. కృష్ణాజిల్లాలో కమ్యూనిస్టులు లేని పారిశ్రామికసంఘం జీవంలేని శవంలాంటిది. అందువల్ల ప్రజాతంత్రసూత్రాలమీద సరియైన పారిశ్రామిక ఉద్యమాన్ని నిర్మించడానికి యిపుడు పూనుకోవలసివచ్చింది. పారిశ్రామిక శ్రేయోభిలాషులందరికి అవకాశాన్ని కలిగించే ప్రత్యేక పారిశ్రామిక సంఘాన్ని నిర్మించి, బలమైన చేనేత పారిశ్రామికోద్యమాన్ని నిర్మించాలని కృష్ణాజిల్లా కమ్యూనిస్టుపార్టీ పక్షాన కోరుతున్నాను."

తరువాత కామ్రేడ్ త్రిపురాంపాటి జిల్లాలో పారిశ్రామిక ఉద్యమం, కోటయ్య ముఠావారి చర్యలనుగురించి క్రిందివిధంగా మాట్లాడారు:

చెన్నరాష్ట్ర చేనేత పారిశ్రామిక సంఘానికి రాజీనామా

చెన్నరాష్ట్ర చేనేతపారిశ్రామిక సంఘాని! నుబంధశాఖ అయిన కృష్ణాజిల్లా చేనేత పారిశ్రామికసంఘ కార్యనిర్వాహకవర్గ సభ్యులు [illegible] మల్లికార్జునుడు, కె. మల్లికార్జునరావు, ఓ. [illegible]ంకటరత్నం గారలు యిలా వ్రాస్తున్నారు:

"చెన్నరాష్ట్ర చేనేతపారిశ్రామిక సం[illegible]ర్యవర్గం పారిశ్రామికుల శ్రేయస్సుకు [illegible] గకరంగా పనిచేస్తూ, వర్తకుల-మాస్టరు [illegible]ర్ల లాభాలకు అనుకూలంగా పని[illegible]స్తు[illegible]ది. వీరు పరిశాతంత్ర సూత్రాల ప్రకారం [illegible] సుండా, నిరంకుశంగా సంఘాన్ని [illegible] తూ, రాష్ట్ర పారిశ్రామిక సంఘాన్ని [illegible])యోజనాలకనుగుణ్యంగావడుపుతున్న [illegible] చర్యలను విమర్శిస్తున్నారనే కారణం[illegible]తో [illegible]రాష్ట్రసంఘ కార్యవర్గం కమ్యూనిస్టులను సంఘాలనుండి వెళ్ళగొట్టాలని తీర్మానం చేసింది. కృష్ణాజిల్లా సంఘకార్యవర్గం కమిటీ సమావేశం కూడ జరుపకుండానే, ఎవరికీ తెలియజేయకుండానే, అధ్యక్ష, కార్యదర్శుల సంతకాలతో సహాయ కార్యదర్శియైన ఎర్రా త్రిపురాంపాటిగారిని కమిటీనుండి తొలగించింది. రాష్ట్రసంఘ జిల్లా సంఘాలపై నిరంకుశచర్యలను మేము తీవ్రంగా గర్హిస్తున్నాం. స్వార్థపరులను వ్యతిరేకిస్తూ, పారిశ్రామికుల శ్రేయస్సుకై పాటుపడేవారికి చెన్నరాష్ట్ర చేనేత పారిశ్రామిక సంఘంలో స్థానంలేదు. కావున మేము రాష్ట్రసంఘానికి అనుబంధశాఖగా వున్న కృష్ణాజిల్లా చేనేతపారిశ్రామిక సంఘంనుండి రాజీనామాయిస్తున్నాము. ఆగస్టు 18 వ తేదీని బెజవాడలో యేర్పడిన ఆంధ్రరాష్ట్ర చేనేత పారిశ్రామికసంఘాన్ని మేము హృదయ పూర్వకంగా బలపరుస్తున్నాము. ఈఆంధ్రరాష్ట్ర సంఘమే పారిశ్రామికుల హక్కులను సాధించగలదని నమ్ముతూ, దానిలోచేరి పనిచేయుటకు సిద్ధముగా వున్నామని తెలియజేస్తున్నాము."

ఉద్యమ ప్రారంభం

"మొట్టమొదటిసారిగా బందరుతాలూకాలో 1943 లో బందరు, పెడన, కప్పలదొడ్డి, పోలవరం గ్రామాలలో కమ్యూనిస్టులు చేనేత పారిశ్రామిక సంఘాలు పెట్టారు. వారి [illegible] సమస్యలను [illegible] స్థానికంగా పనిచేయసాగారు. నూలు కరువు రాగానే యీ సంఘాలు కార్యరంగంలోకి దూకి, నూలు ధరలను కంట్రోలుచేసి పారిశ్రామికులకు సక్రమంగా అందజేయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ తీర్మానాలు, మెమోరాండములు పంపించాయి. చెన్నరాష్ట్ర చేనేత పారిశ్రామిక సంఘానికికూడా రిపోర్టులు పంపబడ్డాయి. కొంతకాలానికి ప్రభుత్వం నూలు రేషనింగు స్కీమును అమలులోకి తీసుకువచ్చింది. దానిప్రకారం వెంటనే జిల్లాలోని మగ్గాలకు లెక్కలుతీయడం, జిల్లా చేనేత పారిశ్రామిక సంఘాన్ని యేర్పాటుచేయటం అవసరమయింది. వెంటనే బందరు తాలూకా ప్రచారకుల సమావేశం జరిపి, జిల్లాలోని వివిధ ప్రాంతాలకు మగ్గాల లెక్కలు తీయుటకు వర్కర్లను పంపించాం. వీరిలో ఎక్కువమంది కమ్యూనిస్టులే. నిద్రాహారాలు లేక, కాలినడకనే ప్రయాణంచేసి గ్రామగ్రామాలు తిరిగి మగ్గాలలెక్కలు తయారుచేశారు. అక్టోబరు 29 వ తేదీన జిల్లాసంఘాన్ని యేర్పాటు చేయుటకు జిల్లాలోని వివిధ ప్రాంతాలనుండి ప్రతినిధులు వచ్చారు. ప్రగడ కోటయ్య, భట్ట కుమారస్వామిగార్లు కలిసి వర్తకులతో కూడిన 19 మందిసభ్యులు గల ఒక కమిటీని తయారుచేశారు. ఆ కమిటీలో మొదటనుంచి బాగా పనిచేసినవారి పేర్లులేవు. అక్కడవున్న ప్రజలు ప్రగడ కోటయ్యమీద ఒత్తిడి తీసుకు వచ్చారు. అందువల్ల యిద్దరు కమ్యూనిస్టులను కమిటీలోకి తీసుకున్నారు.

రేషనింగు-బ్లాకుమార్కెట్టు

"తర్వాత రేషనింగు అమలులోకిరావడానికి తీవ్రకృషిచేశాం. కాని అప్పటి కంట్రోలు ఆఫీసరు రేషనింగు ప్రవేశపెట్టడానికి చాల ఆలస్యంచేశారు. వర్తకులకు ప్రత్యేకంగా పేర్లు యిస్తుండేవారు. ఆ పేర్లను వర్తకులు బ్లాకుమార్కెటులో నిపరీత ధరలకు అమ్మేవారు. జిల్లాసంఘ ప్రెసిడెంటుగారుకూడ పేర్లు తమకు వేయించుకోవడంలో చూపిన శ్రద్ధ, రేషనింగును అమలులోకి తీసుకురావడంలో చూపించలేదు. భట్ట కుమారస్వామిగారు మద్రాసువెళ్ళి రు. 40 ఖరీదుగల నూలును తీసుకొనివచ్చి, 300 రూపాయలకు బ్లాక్ మార్కెట్టులో అమ్మారు. ఈ విధంగా రేషన్ నూలు తెచ్చేటపుడు ఒకసారి రైలులో పట్టుకోగా, నూలు తనదికాదని వదలిపెట్టారు. ఎల్లప్పుడూ తన స్వార్థమే చూసుకుంటూ పారిశ్రామికుల మీటింగులను నెలల తరబడివాయిదాలువేసేవారు. సెక్రటరీ అయిన పావకాలు గారు కొంచెం కదిలి పనిచేశారు.

"ఈవిధంగా కమ్యూనిస్టులం ఎక్కడవున్నప్పటికి తీవ్రకృషి (మిగతా 10 వ పేజీలో)

నూలుకు న్యాయమైన ధరలుండాలి

(6వ పేజీ తరువాయి) చేసి ఆయా గ్రామాలలో మాటు సక్రమపంపకం జరుగుతున్నది చూశాం. జిల్లాలో చేనేత సంఘాలంటే తెలియని మారుమూలలకుకూడ వెళ్ళి, పారిశ్రామికులలో సంఘపై శ్రద్ధ కలిగించి సంఘాలు పెట్టించగల్గాం. జిల్లాకుందలి 76 గ్రామాలలో సుమారు 6000 సభ్యత్వం చేర్పించగల్గాం. ఇదంతా కమ్యూనిస్టుల తోడ్పాటువల్లనే జరిగింది.

ప్రగడ కన్నెర్ర

ఇనంగాము ప్రగడ కోటయ్య ముఠాకు కన్నుకుట్టింది. పారిశ్రామిక సంఘాలను తమ చేతుల్లో కీలుబొమ్మలాగా వుంచుకొంటే వారి స్వార్థ పరత్వానికి నాయకత్వానికి భంగం కలుగకుండా చేసుకొనవచ్చునని వాంఛించారు. పారిశ్రామికులు చైతన్యవంతులై వుద్యమాన్ని బలపర్చుకోవడం వారికి యిష్టం లేదు. అందువల్లనే పారిశ్రామిక శ్రేయోభిలాషులన్నా, దొంగమార్కెటును నిర్మూలించుటలో తీవ్రంగ కృషిచేస్తున్నట్టి కమ్యూనిస్టులను సంఘంలోనుండి బయటకు నెట్టాలని తీర్మానించారు. ఆ ప్రకారమే ఈ జిల్లాకోకూడ మొదటినుంచి పాటుబడిన కమ్యూనిస్టులను తీసేశారు.

ఈ జిల్లాలోని కుమారస్వామిగారు కూడ ప్రగడ కోటయ్య ముఠాకు చెందినవారే అగుటవల్ల వీరు పారిశ్రామికుల శ్రేయస్సును వాంఛించరు. కాబట్టి పారిశ్రామికులను స్వార్థపరుల చేతులనుండి కాపాడి, పారిశ్రామికుల హక్కులను కాపాడ్డంకోసం బెజవాడ సమావేశంలో ఆంధ్రరాష్ట్ర చేనేత పారిశ్రామిక సంఘం స్థాపించబడింది. మన జిల్లా సంఘాన్ని కూడ ఏర్పాటుచేసి పారిశ్రామికుల శ్రేయస్సు కోసం పాటుపడాలని కోరుతున్నాను."

తర్వాత సభాధ్యక్షులు శ్రీ మెట్లు వీరయ్యగారు మాట్లాడారు. వీరు పత్రికలే అయినప్పటికీ మొదటినుంచి పారిశ్రామికుల శ్రేయస్సు కోసం పాటుపడుతూ వచ్చారు. 1936లో వీరు పారిశ్రామిక సంఘాన్ని పెదనలో స్థాపించుటకు కృషి చేశారు. బట్టు కుమారస్వామిగారు సాంఘికవిషయాలలోను యితర స్థానిక విషయాల్లోను, తన నాయకత్వం నిలుపుకునేందుకు అమాయకులైన పారిశ్రామికులను తన వెంటవేసుకొని పని చేస్తూ వుంటారనీ, కాని పారిశ్రామికులు క్రమంగా వారి స్వార్థపరత్వాన్ని గుర్తిస్తున్నారనీ చెప్పారు. పెదనలో బలీయమైన పారిశ్రామిక ఉద్యమాన్ని నిర్మించడానికి తాముకూడ తీవ్రకృషి చేస్తామని ముగించారు.

వివిధ ప్రాంతాల రిపోర్టులు

వివిధ కేంద్రాల నుంచి యువకులు, 60 యేండ్లు దాటిన వృద్ధులు వచ్చారు. వారి వారి ప్రాంతాల రిపోర్టులు యిచ్చారు. సొసైటీలు వున్న ప్రాంతాలలో పారిశ్రామిక సంఘ నాయకులుగావున్న కొందరు స్వార్థపరులు సొసైటీలను నాశనంచేయ చూస్తున్నారని చెప్పారు. రాయవరం సొసైటీని ప్రగడ కోటయ్య ముఠావారు నాశనం చేయాలని చూస్తుంటే, కొప్పిపాటి నరసింహంగారు (60 యేండ్ల వయస్సు) సొసైటీ తరపున నిలబడి వ్యతిరేకుల ప్రయత్నాలను యెదుర్కొంటూవచ్చారనీ, విచ్ఛిన్నకుల సంఘాలనుండి బయటకు నెట్టాలి. కాని, పారిశ్రామికుల శ్రేయస్సుకోరే కమ్యూనిస్టులను కాదనిచెప్పారు. అన్నిప్రాంతాలలోను చేనేత ఉద్యమాభివృద్ధికి కృషి చేస్తామని దీక్షగైకొన్నారు.

తీర్మానాలు

ఆంధ్రరాష్ట్ర చేనేత పారిశ్రామిక సంఘాలను అనుబంధకాలుగను మద్రాసు రాష్ట్ర టెక్స్టయిల్ కమీషనరు, జిల్లా టెక్స్టయిల్ ఆఫీసర్లు గుర్తించి ప్రాతినిధ్యం యివ్వాలని; యుద్ధం ముగిసిందనే నెపంతో పారిశ్రామికుల మజూరీలు తగ్గించరాదని; నూలు పంపకము సక్రమంగా జరగాలని; రేషనింగు కార్డులు పారిశ్రామికుల వద్దనే వుండాలి కాని మాష్టరు వీవరువద్ద వుంచరాదని; సహకార సంఘాల అధికారవర్గాలలోనుండి మాష్టరు వీవర్లను తొలగించాలని తీర్మానాలు చేశారు.

నూలుకు న్యాయమైన ధరలు, ప్రత్తిధరలు తరుగుదల ననుసరించి నిర్ణయించవలెనని, పారిశ్రామికులకు తక్కువ ధరలకు నూలు అందుటకుగాను మధ్యవ్యాపారస్థులను సాధ్యమైనంతవరకు తగ్గించవలెనని, పారిశ్రామికులు పురాతన పద్ధతులుగాక నూతన పద్ధతులను వినియోగించి (పవర్‌లూమ్సు ఆటోమెటిక్ యామ్సును) చేనేతను కాపాడుకోవలెనని కోరుతూ తీర్మానించారు. ఆంధ్రరాష్ట్ర చేనేత సంఘమునకు అనుబంధకాలుగా కృష్ణాజిల్లా చేనేత పారిశ్రామిక సంఘమును స్థాపించుటకు తీర్మానించుచూ, యెర్రి [illegible] గారిని అధ్యక్షులుగను [illegible] యణమూర్తిగారిని ప్రధాన కార్యదర్శిగను యెన్నుకొన్నారు.

గుంటూరు జిల్లా

సెప్టెంబరు 6వ తేదీన తెనాలి సత్యనారాయణ టాకీసు హాలులో గుంటూరు జిల్లాలోని 7 తాలూకాల నుండి చేనేతఉద్యమకారులు శ్రీయుత దొంతు నాగయ్యగారి అధ్యక్షతన సమావేశమైనారు. జిల్లాలో నూలు కష్టాలు సరిగా లేకపోవడం చేతనూ యింకా [illegible] సమస్యలవల్లనూ, చేనేతపారిశ్రామికులు పడుతున్న యిబ్బందుల గురించి దీర్ఘంగా చర్చ జరిపి కొన్ని ముఖ్య తీర్మానాలు చేశారు.

ఆంధ్రరాష్ట్ర చేనేతపారిశ్రామిక సంఘానికి అనుబంధంగా గుంటూరుజిల్లా చేనేత పారిశ్రామిక సంఘాన్ని ఏర్పరచారు. శ్రీ దొంతు నాగయ్యగారు అధ్యక్షులుగాను, వృద్ధి సూర్య బాలానందంగారు ఉపాధ్యక్షులుగాను, దుర్గ గంటయ్య, కస్తూరి [illegible] రావుగార్లు కార్యదర్శులుగాను, ఇంకా పదిమంది కార్యవర్గ సభ్యులుగాను ఎన్నుకోబడినారు.

నెల్లూరు జిల్లా

ఆంధ్రరాష్ట్ర చేనేత పారిశ్రామిక సంఘానికి అనుబంధకాలుగా నెల్లూరుజిల్లా చేనేత పారిశ్రామిక సంఘాన్ని యేర్పాటుచేయుటకు జిల్లాలో చేనేతపారిశ్రామిక ప్రతినిధుల సమావేశం జిల్లా రైతుసంఘం (నెల్లూరు) ఆఫీసులో యీ నెల 5, 6 తేదీలలో జరిగింది.

నెల్లూరుజిల్లా చేనేత పారిశ్రామిక సంఘం యేర్పాటుచేశారు. దీని కార్యాలయం జిల్లా రైతుసంఘ కార్యాలయంలో వుంటుంది.

రేషన్ కార్డులపై వివరించిన పూర్తికోటా నూలు సప్లయి చేయాలని, రంగుకొంచెం ప్రత్యేకంగా నూలు ఇవ్వవలసిలేదని, తెల్లనూలు యిచ్చిన యెడల యెవరికిష్టము వచ్చినట్లు వారు రంగు వేయించుకోగలరని, కిరోసిన్ కోటా కనీసం మగ్గం ఒకటింటికి 1 సీసా తెల్లచమురు యివ్వాలనీ, దర్శి తాలూకాలో చేనేత పారిశ్రామికులకు అందుపాటులో వుండేటట్లు సూలు అమ్మకపు రైసెన్సు వున్న పాతక మూరులో వ్యాపారులకివ్వాలనీ, గూడూరులో వున్న నూలు షాపును నాయుడుపేటలోకి మార్చాలనీ, యేకారణమువల్లనేమి రేషన్ కార్డులు లేని వారిని విచారించి రేషన్‌కార్డులు వారికియివ్వాలనీ, వీవర్సుకోఆపరేటివ్ సొసైటీలకు [illegible] యిచ్చే విధానం ఇపుడు [illegible] వుండాలనీ తీర్మానించారు.

[illegible] ముగిసిందని సాకుజెప్పి మజూరీలు [illegible] మాష్టరువీవర్సు యొక్క యెత్తు[illegible]ను అరికట్టాలని, రాజమండ్రిలోని శ్రీ [illegible] యణ స్పిన్నింగ్ మిల్సు తిరిగి పనిచేసేటట్లు ప్రభుత్వం చర్య తీసుకోవాలని [illegible] చారు.

తూర్పుగోదావరి జిల్లా

30—8 6 తేదీన తూర్పుగోదావరి జిల్లా కమిటీ, ఆంధ్రరాష్ట్ర చేనేతపారిశ్రామిక సంఘ [illegible] కాలుగా యేర్పరచుటకు [illegible] [illegible]గారి అధ్యక్షతన చేనేత పారిశ్రామికులు సమావేశమయ్యారు. తూర్పుగోదావరి జిల్లా చేనేత పారిశ్రామిక సంఘాన్ని స్థాపించారు. పుత్సల సత్యనారాయణగారిని అధ్యక్షులుగను, పుత్సల తమ్మయ్య, వడాల రామారావుగారలను కార్యదర్శులుగ యెన్నుకొన్నారు. సమావేశమునకు వివిధ పేటల నుండి 80 మంది ప్రతినిధులు హాజరైనారు.

పశ్చిమగోదావరి జిల్లా

ఈ నెల 12వ తేదీన పశ్చిమగోదావరి జిల్లా చేనేత పారిశ్రామిక ప్రతినిధులు దారిన పెద అప్పన్నగారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమైనారు. వివిధ గ్రామ సంఘాల నుండి వచ్చిన సుమారు 100 మంది ప్రతినిధులు యీ సమావేశంలో పాల్గొన్నారు. చేనేతపారిశ్రామిక కార్యకలాపాలలో ప్రగడ ముఠావారి దుశ్చేష్టలతో విముఖతచెంది, పారిశ్రామికోద్యమాభివృద్ధికి తోడ్పడటానికని, ఇటీవల బెజవాడలో స్థాపించబడిన ఆంధ్రరాష్ట్ర చేనేతపారిశ్రామిక సంఘంలోచేరి జిల్లా సంఘాన్ని స్థాపించుటకు వీరు నిశ్చయించుకున్నారు. దారిన పెదఅప్పన్నగారిని సంఘాధ్యక్షులుగను, గుడిమెట్ల గంగరాజుగారిని కార్యదర్శిగను ఏకగ్రీవంగా ఎన్నుకొన్నారు.

ఎన్నికలలో కార్మిక నియోజకవర్గాలు

మదరాసురాష్ట్రంలో కార్మిక నియోజకవర్గాలు రెండురకాలు. ఒకటి ట్రేడుయూనియను నియోజకవర్గము. రెండు నాన్‌యూనియన్ లేబరు నియోజకవర్గము.

1. ట్రేడుయూనియన్ నియోజకవర్గంలో రైల్వేట్రేడుయూనియనుల నియోజకవర్గము. మదరాసు రాష్ట్రానికి వర్తించే సౌత్ఇండియన్ రైల్వే పనివారల యూనియను, ఎం.ఎస్.ఎం రైల్వేపనివారల యూనియను. మన రాష్ట్రానికి సంబంధించినంతమట్టుకు బెంగాల్, నాగపూర్ రైల్వేపనివారల యూనియను. ఈ రైల్వే ట్రేడుయూనియను నియోజకవర్గానికంతకూ ఒక లేబరుసీటు ఉంది.

2. రెండవది బట్టలమిల్లు ట్రేడుయూనియను నియోజకవర్గము. ఇది మదరాసు పట్టణములో రిజిష్టరు కాబడ్డ బట్టల మిల్లు పనివారల యూనియను. దీనికొక లేబరుసీటు ఉంది.

పైని రెండూ గవర్నరుచే సర్టిఫై కాబడి, రికగ్నైజు కాబడి, ట్రేడుయూనియను నియోజకవర్గాలని పిలవబడుతున్న వన్నమాట. ఈ యూనియన్లు ప్రావిడెంటు ఫండు సౌకర్యాలకు కూడ ఉపయోగపడుతూ, కనీసము రెండు సంవత్సరాలబట్టి పనిచేస్తూ, అక్టుకింద రిజిష్టరు కాబడి, 250 మంది సభ్యులకు తక్కువకాకుండా ఉండడంవల్ల, వాటిని గవర్నరు రికగ్నైజు యూనియనులకింద సర్టిఫై చేస్తాడు.

ఈ ట్రేడుయూనియను నియోజకవర్గములోని యూనియను సభ్యులందరూ వోటర్లుగా ఉంటారు. ఈ వోటర్లు యూనియనుయొక్క సాధారణ సభ్యులు, గౌరవసభ్యులు, యూనియను ఉద్యోగులు. సాధారణ సభ్యులు వోటింగుహక్కు పొందడానికి యూనియనులో కనీసము 12 నెలలు సభ్యులుగా ఉండి, చందాలుకట్టి ఉండాలి.

నాన్ యూనియన్ లేబరు నియోజకవర్గములు

ఇవి రెండవరకము. ఇవి మొత్తము 4 లేబరు నియోజకవర్గాలు. తమిళనాడులో రెండు, ఆంధ్రలో రెండు ఉన్నవి. మలబారు, కోయంబత్తూరు జిల్లాల్లో బట్టలమిల్లు ఫ్యాక్టరీ ఒక నియోజకవర్గము. యింకొకటి మదరాసు పట్టణ డాక్, ఫ్యాక్టరీ లేబరు (బట్టలమిల్లులు రైల్వేలు మినహాయించి) నియోజకవర్గము. మదరాసు హార్బరు, ఫ్యాక్టరీలు, చెంగల్పట్టు జిల్లాలోని ఫ్యాక్టరీలు — యీ నియోజకవర్గములోకి వస్తాయి.

ఆంధ్రరాష్ట్రానికి సంబంధించినవి: విశాఖపట్టణము, తూర్పుగోదావరి డాక్, ఫ్యాక్టరీ లేబరు నియోజకవర్గము. దీనిలో విశాఖ హార్బరు, విశాఖ, తూర్పుగోదావరిజిల్లాలలో సంవత్సరమంతా నడిచే ఫ్యాక్టరీలు (రైల్వే వర్కుషాపులు మినహాయించి) ఉన్నాయి. రెండవది పశ్చిమగోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరుజిల్లాల ఫ్యాక్టరీలేబరునియోజకవర్గం సంవత్సరము పొడుగునా పనిచేసే యీజిల్లాలలోని ఫ్యాక్టరీలు ఇందులోకి వస్తాయి.

వోటర్లు

నాన్ యూనియన్ లేబరు నియోజకవర్గం యొక్క వోట్ల జాబితాలో పేర్కొనబడడానికి ఒక వ్యక్తి సంవత్సరములో 180 రోజులకు తక్కువకాకుండా

(మిగతా 4వ పేజీలో)

Library's copy imperfect: all after p. 10 wanting

ప్రజాశక్తి

END OF ISSUE